

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

4.6 चतुर्थकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - परिषेचन-संस्काराभिधानं

Contents

1	TS 4.6.1.1	5
2	TS 4.6.1.2	6
3	TS 4.6.1.3	6
4	TS 4.6.1.4	7
5	TS 4.6.1.5	8
6	TS 4.6.2.1	9
7	TS 4.6.2.2	10
8	TS 4.6.2.3	11
9	TS 4.6.2.4	12
10	TS 4.6.2.5	13
11	TS 4.6.2.6	14
12	TS 4.6.3.1	15
13	TS 4.6.3.2	15

14	TS 4.6.3.3	16
15	TS 4.6.3.4	17
16	TS 4.6.4.1	18
17	TS 4.6.4.2	20
18	TS 4.6.4.3	21
19	TS 4.6.4.4	22
20	TS 4.6.4.5	22
21	TS 4.6.5.1	23
22	TS 4.6.5.2	24
23	TS 4.6.5.3	25
24	TS 4.6.5.4	26
25	TS 4.6.5.5	27
26	TS 4.6.5.6	28
27	TS 4.6.6.1	29

28	TS 4.6.6.2	30
29	TS 4.6.6.3	31
30	TS 4.6.6.4	32
31	TS 4.6.6.5	33
32	TS 4.6.6.6	34
33	TS 4.6.6.7	35
34	TS 4.6.7.1	35
35	TS 4.6.7.2	36
36	TS 4.6.7.3	37
37	TS 4.6.7.4	38
38	TS 4.6.7.5	39
39	TS 4.6.8.1	40
40	TS 4.6.8.2	41
41	TS 4.6.8.3	42

42 TS 4.6.8.4 43

43 TS 4.6.9.1 44

44 TS 4.6.9.2 45

45 TS 4.6.9.3 46

46 TS 4.6.9.4 47

1 TS 4.6.1.1

TS 4.6.1.1

Samhita Paata

अ॒श्म॒न्नूर्जं॑ पर्व॒ते शि॒श्रि॒या॒णां॑ वा॒ते पु॒र्जन्ये॑ वरु॒णस्य॑ शु॒ष्मे । अ॒द्भ्य ओष॑धी॒भ्यो वन॑स्पति॒भ्योऽधि॑
संभृ॑तां तां न॒ इष॑मूर्जं॑ धत्त॒ मरु॑तः सः॒ ररा॑णाः ॥ अ॒श्म॒स्ते क्षु॑दु॒मुं ते शु॑गृच्छतु॒ यं द्वि॑ष्मः
॥ स॒मु॒द्रस्य॑ त्वा॒ऽवा॒क॒याऽग्रे॑ परि॒ व्यया॑मसि । पा॒व॒को अ॒स्मभ्य॑श् शि॒वो भ॑व ॥ हि॒मस्य॑ त्वा
ज॒रायु॑णाऽग्रे॑ परि॒ व्यया॑मसि । पा॒व॒को अ॒स्मभ्य॑श् शि॒वो भ॑व ॥ उप॒ - []

Pada Paata

अ॒श्म॒न्नं । ऊ॒र्जम् । पर्व॒ते । शि॒श्रि॒या॒णाम् । वा॒ते । पु॒र्जन्ये॑ । वरु॒णस्य॑ । शु॒ष्मे ॥ अ॒द्भ्य
इत्य॑त् - भ्यः । ओष॑धी॒भ्य इत्योष॑धि - भ्यः । वन॑स्पति॒भ्य इति॑ वन॒स्पति॑ - भ्यः । अधी॑ति ।
संभृ॑ता॒मिति॑ सं - भृ॒ताम् । ताम् । नः । इष॑म् । ऊ॒र्जम् । धत्त॑ । मरु॑तः । सः॒ ररा॑णा इति॑
सं - र॒राणाः ॥ अ॒श्म॒न्नं । ते । क्षु॑त् । अ॒मुम् । ते । शु॑क् । ऋ॒च्छतु॑ । यम् । द्वि॑ष्मः ॥
स॒मु॒द्रस्य॑ । त्वा॒ । अ॒वा॒क॒या । अ॒ग्रे । परि॑ति । व्य॒या॒म॒सि ॥ पा॒व॒कः । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म -
भ्यम् । शि॒वः । भ॒व ॥ हि॒मस्य॑ । त्वा॒ । ज॒रायु॑णा । अ॒ग्रे । परि॑ति । व्य॒या॒म॒सि ॥ पा॒व॒कः
। अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म - भ्यम् । शि॒वः । भ॒व ॥ उपे॑ति ।

2 TS 4.6.1.2

TS 4.6.1.2

Samhita Paata

-ज्मन्नुपं वे॒त॒सेऽव॑त्तरं न॒दी॒ष्वा । अ॒ग्ने॑ पि॒त्त॒म॒पा॒म॑सि ॥ म॒ण्डू॑कि॒ ताभि॑रा ग॒हि॒ से॒मं नो॑ य॒ज्ञं ।
पा॒व॒क॒व॑र्णं॒ शि॒वं कृ॑धि ॥ पा॒व॒क॒ आ चि॑तय॒न्त्या॑ कृ॒पा । क्षा॒म॑न् रुरु॒च उ॒ष॒सो न॑ भा॒नुना॑ ॥
तूर्व॑न् न या॒म॒न्ने॒त॑शस्य नू रण॒ आ यो॑ घृ॒णे । न त॑तृषा॒णो अ॒जरः॑ ॥ अ॒ग्ने॑ पा॒व॒क॒ रो॒चि॒षां म॒न्द्र॒यां
दे॒व जि॒ह्वा॑ ॥ आ दे॒वान् - []

Pada Paata

ज्मन् । उपेति॑ । वे॒त॒से । अ॒व॒त्त॒र॒मि॒त्य॒व॒त्-त॒र॒म् । न॒दी॒षु॑ । आ ॥ अ॒ग्ने॑ । पि॒त्त॒म् । अ॒पा॒म् ।
अ॒सि॑ ॥ म॒ण्डू॑कि॒ । ताभिः॑ । ए॒ति॑ । ग॒हि॒ । सा । इ॒म॒म् । नः॑ । य॒ज्ञ॒म् ॥ पा॒व॒क॒व॑र्णमि॒ति॑ पा॒व॒क॒
- व॑र्णम् । शि॒व॒म् । कृ॒धि॑ ॥ पा॒व॒के॑ । ए॒ति॑ । चि॒त॒य॒न्त्या॑ । कृ॒पा ॥ क्षा॒म॒न् । रुरु॒चे॑ । उ॒ष॒सः॑
। न । भा॒नुना॑ ॥ तूर्व॑न् । न । या॒म॒न् । ए॒त॑शस्य । नु । रण॑ । ए॒ति॑ । यः । घृ॒णे ॥ न ।
त॑तृषा॒णः । अ॒जरः॑ ॥ अ॒ग्ने॑ । पा॒व॒क॒ । रो॒चि॒षां । म॒न्द्र॒यां । दे॒व । जि॒ह्वा॑ ॥ ए॒ति॑ । दे॒वान् ।

3 TS 4.6.1.3

TS 4.6.1.3

Samhita Paata

व॒क्षि॒ यक्षि॑ च ॥ स नः॑ पा॒वक॑ दी॒दिवोऽ॒ग्रे दे॒वाः इ॒हाऽऽ व॑ह । उप॑ य॒ज्ञः ह॒विश्च॑ नः ॥ अ॒पा॒मि॒दं
न्यय॑नः॒ समु॒द्रस्य॑ नि॒वेश॑नं । अ॒न्यं ते॑ अ॒स्मत् त॑प॒न्तु हे॒तयः॑ पा॒वको॑ अ॒स्मभ्यः॑ शि॒वो भ॑व ॥
नम॑स्ते॒ हर॑से शो॒चिषे॑ नम॑स्ते अ॒स्त्वर्चि॑षे । अ॒न्यं ते॑ अ॒स्मत् त॑प॒न्तु हे॒तयः॑ पा॒वको॑ अ॒स्मभ्यः॑
शि॒वो भ॑व ॥ नृ॒षदे॑ वड - []

Pada Paata

व॒क्षि॒ । यक्षि॑ । च ॥ सः । नः॑ । पा॒वक॑ । दी॒दिवः॑ । अ॒ग्रे । दे॒वान् । इ॒ह । एति॑ ।
व॒ह ॥ उपेति॑ । य॒ज्ञम् । ह॒विः । च । नः॑ ॥ अ॒पाम् । इ॒दम् । न्यय॑न॒मिति॑ नि - अय॑नम्
। समु॒द्रस्य॑ । नि॒वेश॑न॒मिति॑ नि - वे॒श॑नम् ॥ अ॒न्यम् । ते॑ । अ॒स्मत् । त॑प॒न्तु । हे॒तयः॑ ।
पा॒वकः॑ । अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॑ - भ्यम् । शि॒वः । भ॒व ॥ नमः॑ । ते॑ । हर॑से । शो॒चिषे॑ ।
नमः॑ । ते॑ । अ॒स्तु । अ॒र्चिषे॑ ॥ अ॒न्यम् । ते॑ । अ॒स्मत् । त॑प॒न्तु । हे॒तयः॑ । पा॒वकः॑ ।
अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म॑ - भ्यम् । शि॒वः । भ॒व ॥ नृ॒षद॑ इति॑ नृ - सदे॑ । वट् ।

4 TS 4.6.1.4

TS 4.6.1.4

Samhita Paata

-फ॒सुष॑दे वड् व॑न॒सदे॑ वड् ब॑र॒हिष॑दे वट् सु॒वर्वि॑दे वट् ॥ ये दे॒वा दे॒वानां॑ य॒ज्ञियां॑ य॒ज्ञिया॑नाः
स॑व॒थ स॒रीण॑मुप॑ भा॒गमा॑स॒ते । अ॒हुता॑दो॒ ह॒विषो॑ य॒ज्ञे अ॒स्मिन् स्व॑यं जु॒हुद्धं॑ म॒धुनो॑ घृ॒तस्य॑ ॥ ये

दे॒वा दे॒वेष्व॑धि॒ दे॒व॒त्व॒मा॒य॒न् ये ब्र॑ह्म॒णः पु॒र ए॒ता॒रो अ॒स्य । येभ्यो॑ न॒र्ते प॑व॒न्ते धा॒म किं च॒न न ते॑
दि॒वो न पृ॑थि॒व्या अधि॑ स्तुषु॑ ॥ प्रा॒ण॒दा - []

Pada Paata

अ॒प्सुष॑दु इत्य॑प्सु - स॒दै । वट् । व॒न॒स॒दु इति॑ वन - स॒दै । वट् । ब॒रु॒हि॒षदु॑ इति॑ बरु॒हि - स॒दै
। वट् । सु॒व॒र्वि॒दु इति॑ सुवः - वि॒दै । वट् ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वा॒ना॑म् । य॒ज्ञि॒याः । य॒ज्ञि॒या॑ना॒म्
। स॒व॒त्स॒री॒ण॒मि॒ति सं - व॒त्स॒री॒ण॑म् । उ॒पे॒ति । भा॒ग॒म् । आ॒स॒ते ॥ अ॒हु॒ता॒दु इत्य॑हुत - अ॒दः
। ह॒वि॒षः । य॒ज्ञे । अ॒स्मि॒न् । स्व॒य॒म् । जु॒हु॒द्ध॒म् । म॒धु॒नः । घृ॒त॒स्य॑ ॥ ये । दे॒वाः । दे॒वेषु॑
। अ॒धी॒ति । दे॒व॒त्व॒मि॒ति दे॒व - त्व॒म् । आ॒य॒न् । ये । ब्र॑ह्म॒णः । पु॒र ए॒ता॒र इति॑ पु॒रः - ए॒ता॒रः
। अ॒स्य ॥ येभ्यः॑ । न । ऋ॒ते । प॑व॒न्ते । धा॒म । कि॒म् । च॒न । न । ते । दि॒वः । न
। पृ॑थि॒व्याः । अ॒धी॒ति । स्तुषु॑ ॥ प्रा॒ण॒दा इति॑ प्रा॒ण - दाः ।

5 TS 4.6.1.5

TS 4.6.1.5

Samhita Paata

अ॒पा॒न॒दा व्या॑न॒दाश्च॑क्षु॒र्दा व॑र्चो॒दा व॑रि॒वो॒दाः । अ॒न्यं ते॑ अ॒स्मत् त॑प॒न्तु हे॒तयः॑ पा॒व॒को अ॒स्मभ्य॑
शि॒वो भ॑व ॥ अ॒ग्नि॒स्ति॒ग्मेन॑ शो॒चि॒षा य॑स्स॒द्वि॒श्वं न्य॑त्रि॒णं । अ॒ग्नि॒र्नो व॑स॒ते र॒यिं ॥ सै॒नाऽनी॑केन
सु॒वि॒द॒त्रो अ॒स्मे य॑ष्टा॑ दे॒वाः आ॒य॑जि॒ष्ठः स्व॒स्ति । अ॒द॒ब्धो गो॒पा उ॒त नः॑ प॒र॒स्पा अ॒ग्रे द्यु॒म॒दु॒त
रे॒वद्-दि॑दीहि ॥

Pada Paata

अ॒पा॒न॒दा इत्य॑पान - दाः । व्या॒न॒दा इति॑ व्यान - दाः । च॒क्षु॒र्दा इति॑ चक्षुः-दाः । व॒र्चो॒दा इति॑
 वर्चः-दाः । व॒रि॒वो॒दा इति॑ वरिवः-दाः ॥ अ॒न्यम् । ते । अ॒स्मत् । त॒प॒न्तु । हे॒तयः॑ । पा॒व॒कः
 । अ॒स्मभ्य॑मित्य॒स्म - भ्यम् । शि॒वः । भ॒व ॥ अ॒ग्निः । ति॒ग्मेन॑ । शो॒चिषा॑ । य॒ःस॑त् ।
 वि॒श्वम् । नी॒ति । अ॒त्रि॒णम् ॥ अ॒ग्निः । नः॑ । व॒ःस॑ते । र॒यिम् ॥ सः । ए॒ना । अ॒नी॒केन॑ ।
 सु॒वि॒द॒त्र इति॑ सु-वि॒द॒त्रः । अ॒स्मे इति॑ । य॒ष्टा । दे॒वान् । आ॒य॒जिष्ठ॑ इत्या-य॒जिष्ठः॑ । स्व॒स्ति ॥
 अ॒द॒ब्धः । गो॒पा इति॑ गो - पाः । उ॒त । नः॑ । प॒र॒स्पा इति॑ परः - पाः । अ॒ग्ने॑ । द्यु॒म॒दि॒ति
 द्यु - मत् । उ॒त । रे॒वत् । दि॒दी॒हि ॥

6 TS 4.6.2.1**TS 4.6.2.1****Samhita Paata**

य इ॒मा वि॒श्वा भु॒व॒नानि॑ जु॒ह्व॒दृषि॑र॒होता॑ नि॒ष॒सादा॑ पि॒ता नः॑ । स आ॒शिषा॑ द्रवि॑णमिच्छ॒मानः॑
 पर॑म॒च्छदो॑ वर॒ आ वि॑वेश ॥ वि॒श्वक॑र्मा॒ मन॑सा॒ यद्वि॑हा॒या धा॒ता वि॑धा॒ता प॑र॒मोत॑ सु॒न्द॒क् ।
 तेषा॑मि॒ष्टानि॑ समि॒षा म॑दन्ति॒ यत्र॑ स॒प्त॒र॒षीन् प॑र॒ एक॑मा॒हुः ॥ यो नः॑ पि॒ता ज॑नि॒ता यो वि॑धा॒ता यो
 नः॑ स॒तो अ॒भ्या स॑ज्ज॒जान॑ ।

Pada Paata

य । इ॒मा । वि॒श्वो॑ । भुव॑नानि । जु॒ह्वत् । ऋ॒षिः । हो॒ता । नि॒ष॒सादे॑ति॒ नि - सु॒साद॑ । पि॒ता ।
 नः ॥ सः । आ॒शिषे॑त्या॒ - शिषा॑ । द्रवि॑णम् । इ॒च्छ॒मानः॑ । प॒र॒म॒च्छद॑ इति॒ पर॒म - छदः॑ । व॒रे
 । एति॑ । वि॒वेश् ॥ वि॒श्व॒क॒र्मेति॑ वि॒श्व॒-क॒र्मा । मन॑सा । यत् । वि॒हा॒या इति॑ वि॒हा॒याः । धा॒ता ।
 वि॒धा॒तेति॑ वि - धा॒ता । प॒र॒मा । उ॒त । स॒न्ध॒गिति॑ सं-॒दृक् ॥ तेषा॑म् । इ॒ष्टानि॑ । स॒मिति॑ । इ॒षा
 । म॒दु॒न्ति । यत्र॑ । स॒प्त॒र॒षीनि॑ति॒ सप्त॒-ऋ॒षीन् । प॒रः । ए॒कम् । आ॒हुः ॥ यः । नः । पि॒ता ।
 ज॒नि॒ता । यः । वि॒धा॒तेति॑ वि - धा॒ता । यः । नः । स॒तः । अ॒भि । एति॑ । सत् । ज॒जान॑ ॥

7 TS 4.6.2.2

TS 4.6.2.2

Samhita Paata

यो दे॒वानां॑ नाम॒धा ए॒क ए॒व त॑श्च संप्र॑श्नं भुव॑ना यन्त्य॒न्या ॥ त आ॒ऽय॑जन्त॒ द्रवि॑णश्च॒ सम॑स्मा॒ ऋष॑यः
 पूर्वे॑ ज॒रितारो॑ न भू॒ना । अ॒सूर्ता॑ सू॒र्ता रज॑सो वि॒माने॑ ये भू॒तानि॑ स॒म॒कृ॑ण्वन्नि॒मानि॑ ॥ न तं वि॒दाथ॑
 य इ॒दं ज॒जाना॑न्यद् यु॒ष्माक॑मन्तरं भवाति । नी॒हारे॑ण प्रावृ॑ता जल्प्या॑ चासु॒तृपं॑ उक्थ॒ शास॑श्चरन्ति
 ॥ प॒रो दि॒वा प॒र ए॒ना - []

Pada Paata

यः । दे॒वाना॑म् । ना॒म॒धा इति॑ नाम - धाः । ए॒कः । ए॒व । तम् । स॒प्र॑श्नमिति॒ सं - प्र॑श्नम् ।
 भुव॑ना । य॒न्ति । अ॒न्या ॥ ते । एति॑ । अ॒य॒ज॒न्त॒ । द्रवि॑णम् । स॒मिति॑ । अ॒स्मै । ऋष॑यः
 । पूर्वे॑ । ज॒रितारः॑ । नः । भू॒ना ॥ अ॒सूर्ता॑ । सू॒र्ता । रज॑सः । वि॒मान॒ इति॑ वि - माने॑ । ये
 । भू॒तानि॑ । स॒म॒कृ॑ण्वन्नि॒ति सं - अ॒कृ॑ण्वन् । इ॒मानि॑ ॥ न । तम् । वि॒दाथ॑ । यः । इ॒दम् ।

ज॒जान॑ । अ॒न्यत् । यु॒ष्माक॑म् । अन्त॑रम् । भ॒वा॒ति ॥ नी॒ह॒रेण॑ । प्रावृ॑ताः । जल्प्या॑ । च॒ ।
अ॒सु॒तृप॑ इत्य॑सु - तृपः॑ । उ॒क्थ॑शास॒ इत्यु॑क्थ - शासः॑ । च॒र॒न्ति ॥ प॒रः । दि॒वा । प॒रः । ए॒ना ।

8 TS 4.6.2.3

TS 4.6.2.3

Samhita Paata

पृ॒थि॒व्या प॒रो दे॒वेभि॑रसु॒रैर्गु॒हा यत् । क॒स् स्वि॒द्गर्भ॑ं प्रथ॒मं द॑द्ध॒ आपो॑ यत्र॑ दे॒वाः स॒मग॑च्छन्त॒ विश्वे॑ ॥
तमि॒द्गर्भ॑ं प्रथ॒मं द॑द्ध॒ आपो॑ यत्र॑ दे॒वाः स॒मग॑च्छन्त॒ विश्वे॑ । अ॒जस्य॑ नाभा॒वद्व्येक॑-मर्पि॒तं यस्मि॑न्नि॒दं
विश्वं॑ भुव॑नमधि॒ श्रितं॑ ॥ वि॒श्वक॑र्मा ह्यज॑निष्ट दे॒व आदि॑द्-गन्ध॒र्वो अ॑भवद् द्वितीयः॑ । तृतीयः॑ पि॒ता
ज॑नि॒तौष॑धीना - []

Pada Paata

पृ॒थि॒व्या । प॒रः । दे॒वेभिः॑ । अ॒सुरैः॑ । गु॒हा॑ । यत् ॥ कम् । स्वि॒त् । गर्भ॑म् । प्रथ॒मम् ।
दु॒द्धे॑ । आपः॑ । यत्र॑ । दे॒वाः । स॒मग॑च्छन्तेति॒ सं - अ॑गच्छन्त॒ विश्वे॑ ॥ तम् । इत् ।
गर्भ॑म् । प्रथ॒मम् । दु॒द्धे॑ । आपः॑ । यत्र॑ । दे॒वाः । स॒मग॑च्छन्तेति॒ सं - अ॑गच्छन्त॒ विश्वे॑
॥ अ॒जस्य॑ । नाभा॑ । अधी॒ति॑ । ए॒कम् । अर्पि॑तम् । यस्मि॑न् । इ॒दम् । विश्व॑म् । भुव॑नम्
। अधी॒ति॑ । श्रि॒तम् ॥ वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑ - क॒र्मा । हि । अज॑निष्ट । दे॒वः । आत् । इत् ।
गन्ध॒र्वः । अ॒भव॑त् । द्वितीयः॑ ॥ तृतीयः॑ । पि॒ता । ज॑नि॒ता । ओष॑धीनाम् ।

9 TS 4.6.2.4

TS 4.6.2.4

Samhita Paata

-स॒पां ग॒र्भं॑ व्य॒दधा॑त् पुरु॒त्रा ॥ चक्षु॑षः पि॒ता मन॑सा॒ हि धी॑रो घृ॒तमे॑ने अ॒ज॒न॒न्न॒माने॑ । य॒दे॒दन्ता॑
अ॒द॒दृ॒हन्त॑ पूर्वं आदि॒द् द्यावा॑पृथि॒वी अ॒प्रथे॑तां ॥ वि॒श्वत॑-श्चक्षु॒रु॒त वि॒श्वतो॑मुखो वि॒श्वतो॑हस्त उ॒त
वि॒श्वत॑स्पात् । सं बा॒हुभ्या॑ नम॑ति सं पत॑त्रै द्यावा॑पृथि॒वी ज॒नय॑न् दे॒व एकः॑ ॥ कि॒ं स्वि॑दासी॒-
दधि॑ष्ठान॑-मा॒रंभ॑णं क॒तम॑थ् स्वि॒त् किमा॑सीत् । यदी॒ भूमि॑ं ज॒नय॑न् - []

Pada Paata

अ॒पाम् । ग॒र्भम् । वी॒तिं । अ॒द॒धा॒त् । पुरु॒त्रेति॑ पुरु - त्रा ॥ चक्षु॑षः । पि॒ता । मन॑सा । हि ।
धी॑रः । घृ॒तम् । ए॒ने इति॑ । अ॒ज॒न॒त् । न॒न्न॒माने॑ इति॑ ॥ य॒दा । इत् । अ॒न्ताः॑ । अ॒द॒दृ॒हन्त॑
। पूर्वं॑ । आत् । इत् । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । अ॒प्रथे॑ताम् ॥ वि॒श्वत॑श्चक्षु॒रिति॑
वि॒श्वतः॑ - चक्षुः । उ॒त । वि॒श्वतो॑मुख इति॑ वि॒श्वतः॑ - मुखः । वि॒श्वतो॑हस्त इति॑ वि॒श्वतः॑ - हस्तः
। उ॒त । वि॒श्वत॑स्पा॒दिति॑ वि॒श्वतः॑-पात् ॥ स॒मिति॑ । बा॒हुभ्या॑मिति॑ बा॒हु-भ्याम् । नम॑ति । स॒मिति॑
। पत॑त्रैः । द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ - पृथि॒वी । ज॒नय॑न् । दे॒वः । एकः॑ ॥ किम् । स्वि॒त् ।
आ॒सीत् । अ॒धि॒ष्ठान॑मित्य॒धि - स्थान॑म् । आ॒रंभ॑णमित्य॒धि - रंभ॑णम् । क॒तम॑त् । स्वि॒त् । किम्
। आ॒सीत् ॥ यदि॑ । भूमि॑म् । ज॒नय॑न् ।

10 TS 4.6.2.5

TS 4.6.2.5

Samhita Paata

वि॒श्वक॑र्मा॒ वि द्या॑मौ॒र्णोन् म॒हिना॑ वि॒श्वच॑क्षाः ॥ कि॒ः स्वि॒द्वनं॑ क उ॒ स वृ॒क्ष आ॑सी॒द्यतो॑ द्यावा॑पृथि॒वी
नि॑ष्ट॒तक्षुः॑ । मनी॑षिणो॒ मन॑सा पृ॒च्छते॑दु तद्यदु॒द्व्यति॑ष्ठद् भुव॑नानि धा॒रय॑न् ॥ या ते॒ धामा॑नि
पर॑माणि॒ याऽव॑मा या म॒द्भ्यमा॑ वि॒श्वक॑र्मन्नु॒तेमा॑ । शि॒क्षा सखि॑भ्यो ह॒विषि॑ स्वधावः स्व॒यं य॑जस्व
तनु॑वं जुषा॒णः ॥ वा॒चस्पति॑ वि॒श्वक॑र्माण॒मूतये॑ - []

Pada Paata

वि॒श्वक॑र्मेति॒ विश्व॑ - क॒र्मा । वी॒ति । द्याम् । औ॒र्णोत् । म॒हिना॑ । वि॒श्वच॑क्षा इति॒ विश्व॑ - च॒क्षाः
॥ किम् । स्वि॒त् । वन॑म् । कः । उ॒ । सः । वृ॒क्षः । आ॒सीत् । यतः॑ । द्यावा॑पृथि॒वी इति॒
द्यावा॑ - पृथि॒वी । नि॑ष्ट॒तक्षु॒रिति॑ निः - त॒तक्षुः॑ ॥ मनी॑षिणः । मन॑सा । पृ॒च्छत॑ । इत् । उ॒
। तत् । यत् । अ॒द्व्यति॑ष्ठदित्य॒धि - अति॑ष्ठत् । भुव॑नानि । धा॒रय॑न् ॥ या । ते॒ । धामा॑नि
। पर॑माणि॒ । या । अ॒वमा॑ । या । म॒द्भ्यमा॑ । वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑ विश्व॑ - क॒र्मन् । उ॒त । इ॒मा
॥ शि॒क्ष । सखि॑भ्य॒ इति॑ सखि॑ - भ्यः । ह॒विषि॑ । स्व॒धाव॒ इति॑ स्वधा॑ - वः । स्व॒यम् ।
य॒जस्व॒ । तनु॑वम् । जुषा॒णः ॥ वा॒चः । पति॑म् । वि॒श्वक॑र्माण॒मिति॑ विश्व॑ - क॒र्माण॑म् । ऊ॒तये॑ ।

11 TS 4.6.2.6

TS 4.6.2.6

Samhita Paata

मनो॒युजं॑ वा॒जे अ॒द्या हु॒वेम॑ । स नो॒ नेदि॑ष्ठा ह॒वनानि॑ जोष॒ते वि॒श्वश॑भू॒रव॑से सा॒धुक॑र्मा ॥ वि॒श्वक॑र्मन्.
ह॒विषा॑ वावृ॒धानः॑ स्व॒यं य॑जस्व त॒नुवं जु॑षा॒णः । मुह्य॑न्त्व॒न्ये अ॒भितः॑ स॒पत्ना॑ इ॒हास्माकं॑ म॒घवा॑
सूरि॑रस्तु ॥ वि॒श्वक॑र्मन्. ह॒विषा॑ व॒र्द्धने॑न त्रा॒तार॑मिन्द्र॒-म॒कृणो॑रव॒द्भ्यं । तस्मै॑ वि॒शः स॑म॒नम॑न्त
पूर्वी॑र॒यमु॒ग्रो वि॒हव्यो॑ यथाऽस॑त् ॥ स॒मुद्रा॑य॒ वयु॑ना॒य सि॒न्धूनां॑ प॒तये॑ नमः () । न॒दीना॑ः सर्वा॑सां
पि॒त्रे जु॑हुता वि॒श्वक॑र्म॒णे वि॒श्वाऽहाम॑र्त्यः॒ हविः॑ ॥

Pada Paata

म॒नो॒युज॑मि॒ति मनः॑ - युज॑म् । वा॒जे । अ॒द्य । हु॒वेम् ॥ सः । नः । नेदि॑ष्ठा । ह॒वनानि॑ ।
जोष॑ते । वि॒श्वश॑भू॒रिति॑ वि॒श्व - श॒भूः । अ॒वसे॑ । सा॒धुक॑र्मे॒ति सा॒धु - क॒र्मा ॥ वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑
वि॒श्व-क॑र्म॒न् । ह॒विषा॑ । वावृ॒धानः॑ । स्व॒यम् । य॒जस्व॑ । त॒नुव॑म् । जु॑षा॒णः ॥ मुह्य॑न्तु ।
अ॒न्ये । अ॒भितः॑ । स॒पत्नाः॑ । इ॒ह । अ॒स्माक॑म् । म॒घवे॑ति॒ म॒घ - वा॑ । सूरिः॑ । अ॒स्तु ॥
वि॒श्वक॑र्म॒न्निति॑ वि॒श्व - क॑र्म॒न् । ह॒विषा॑ । व॒र्द्धने॑न । त्रा॒तार॑म् । इन्द्र॑म् । अ॒कृणोः॑ । अ॒वद्भ्य॑म्
॥ तस्मै॑ । वि॒शः । स॑मि॒ति । अ॒नम॑न्त । पूर्वीः॑ । अ॒यम् । उ॒ग्रः । वि॒हव्य॑ इति॑ वि॒हव्यः॑
। यथा॑ । अ॒सत् ॥ स॒मुद्रा॑य॒ वयु॑ना॒य सि॒न्धूना॑म् । प॒तये॑ । नमः॑ () ॥ न॒दीना॑म् ।
सर्वा॑साम् । पि॒त्रे । जु॑हुत । वि॒श्वक॑र्म॒ण इति॑ वि॒श्व - क॑र्म॒ण । वि॒श्वा । अ॒हो । अ॒मर्त्य॑म् । ह॒विः ॥

12 TS 4.6.3.1

TS 4.6.3.1

Samhita Paata

उदे॑नमुत्तरां॑ न॒याग्रे॑ घृ॒तेनाऽऽहु॑त । रा॒यस्पोषे॑ण॒ सꣳ सृ॑ज प्र॒जया॑ च॒ धने॑न च ॥ इन्द्रे॑मं प्र॒तरां॑ कृ॒धि
सजा॑तानां॒ मसद्वृ॑शी । समे॑नं॒ वर्च॑सा सृज दे॒वेभ्यो॑ भाग॒धा अ॑सत् ॥ यस्य॑ कु॒र्मो ह॒विर्गृ॑हे तम॑ग्रे
वर्द्ध॑या त्वं । तस्मै॑ दे॒वा अधि॑ ब्रव॒न्नयं॑ च॒ ब्रह्म॑ण॒स्पतिः॑ ॥ उदु॑ त्वा वि॒श्वे दे॒वा - []

Pada Paata

उदि॑ति । ए॒नम् । उ॒त्तरा॑मित्यु॒त् - त॒राम् । न॒य । अ॒ग्रे । घृ॒तेन॑ । आ॒हु॒तेत्या॑ - हु॒त् ॥ रा॒यः
। पो॒षे॒ण । समि॑ति । सृ॒ज । प्र॒जये॑ति प्र - ज॒या । च॒ । धने॑न । च॒ ॥ इन्द्रे॑ । इ॒मम् ।
प्र॒तरा॑मिति प्र-त॒राम् । कृ॒धि । स॒जा॒ताना॑मिति स - जा॒ताना॑म् । अ॒सत् । वृ॒शी ॥ समि॑ति ।
ए॒नम् । वर्च॑सा । सृ॒ज । दे॒वेभ्यः॑ । भा॒ग॒धा इति॑ भा॒ग - धाः । अ॒सत् ॥ यस्य॑ । कु॒र्मः ।
ह॒विः । गृ॒हे । तम् । अ॒ग्रे । व॒र्द्ध॒य । त्वम् ॥ तस्मै॑ । दे॒वाः । अधि॑ति । ब्र॒व॒न् । अ॒यम्
। च॒ । ब्रह्म॑णः । प॒तिः ॥ उदि॑ति । उ॒ । त्वा॒ । वि॒श्वे । दे॒वाः ।

13 TS 4.6.3.2

TS 4.6.3.2

Samhita Paata

अ॒ग्रे॒ भ॒रन्तु॑ चि॒त्तिभिः॑ । स नो॑ भ॒व शि॒वत॑मः सु॒प्रती॑को वि॒भावं॑सुः ॥ पञ्च दि॒शो दै॒वीर्य॑श्म॒वन्तु॑
 दे॒वीर॒पाम॑तिं दु॒र्मतिं॑ बा॒धमा॑नाः । रा॒यस्पोषे॑ य॒ज्ञप॑ति-मा॒भज॑न्तीः ॥ रा॒यस्पोषे॑ अधि॑ य॒ज्ञो अ॒स्थात्
 समि॑द्धे अ॒ग्राव॑धि॑ मा॒महा॑नः । उ॒क्थ॑प॒त्र ई॒ड्यो गृ॒भीत॑स्त॒प्तं घ॒र्मं प॑रि॒गृह्णा॑यजन्त ॥ ऊ॒र्जा यद्-
 य॒श्मश॑मन्त दे॒वा दै॒व्याय॑ ध॒र्त्रे जो॒ष्ट्रे । दे॒व॒श्रीः श्री॑म॒णाः श॒तप॑याः - []

Pada Paata

अ॒ग्रे । भ॒रन्तु॑ । चि॒त्तिभि॑रिति॒ चि॒त्ति - भिः॑ ॥ सः । नः । भ॒व । शि॒वत॑म् इति॑ शि॒व - त॑म् ।
 । सु॒प्रती॑क इति॑ सु - प्र॒तीकः॑ । वि॒भावं॑सुरिति॑ वि॒भा - व॑सुः ॥ पञ्च । दि॒शः । दै॒वीः । य॒श्म
 । अ॒वन्तु॑ । दे॒वीः । अ॒पेति॑ । अ॒म॒तिम् । दु॒र्म॒तिमि॑ति॒ दुः - म॒तिम् । बा॒धमा॑नाः ॥ रा॒यः ।
 पो॒षे । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति य॒ज्ञ - प॒तिम् । आ॒भज॑न्तीरि॒त्या - भज॑न्तीः ॥ रा॒यः । पो॒षे । अधी॑ति ।
 य॒ज्ञः । अ॒स्थात् । समि॑द्ध इति॑ सं - इ॒द्धे । अ॒ग्नौ । अधी॑ति । मा॒महा॑नः ॥ उ॒क्थ॑प॒त्र इत्यु॑क्थ
 - प॒त्रः । ई॒ड्यः । गृ॒भीतः॑ । त॒प्तम् । घ॒र्मम् । प॑रि॒गृह्णे॑ति॒ परि॑-गृ॒ह्ण । अ॒य॒जन्त॑ ॥ ऊ॒र्जा
 । यत् । य॒श्म । अ॒श॑मन्त । दे॒वाः । दै॒व्याय॑ । ध॒र्त्रे । जो॒ष्ट्रे ॥ दे॒व॒श्रीरिति॑ दे॒व - श्रीः॑ ।
 श्री॑म॒णा इति॑ श्री - म॒नाः । श॒तप॑या इति॑ श॒त - प॒याः ।

14 TS 4.6.3.3

TS 4.6.3.3

Samhita Paata

परिगृह्य देवा यज्ञमायन् ॥ सूर्यरश्मिरु हरिकेशः पुरस्तात् सविता ज्योतिरुदयाः अजस्रं । तस्य
पूषा प्रसवमिति देवः संपश्यन् विश्वा भुवनानि गोपाः ॥ देवा देवेभ्यो अद्भ्यन्तो अस्थुर्वीतः
शमित्रे शमिता यजद्भ्यै । तुरीयो यज्ञो यत्र हव्यमेति ततः पावका आशिषो नो जुषन्तां ॥ विमानं
एष दिवो मद्भ्यै आस्त आपप्रिवान् रोदसी अन्तरिक्षं । स विश्वाचीरभि - []

Pada Paata

परिगृह्येति परि - गृह्य । देवाः । यज्ञम् । आयन् ॥ सूर्यरश्मिरिति सूर्य - रश्मिः । हरिकेश
इति हरि - केशः । पुरस्तात् । सविता । ज्योतिः । उदिति । अयान् । अजस्रम् ॥ तस्य
। पूषा । प्रसवमिति प्र - सवम् । याति । देवः । संपश्यन्निति सं - पश्यन् । विश्वा ।
भुवनानि । गोपा इति गो - पाः ॥ देवाः । देवेभ्यः । अद्भ्यन्तः । अस्थुः । वीतम् । शमित्रे
। शमिता । यजद्भ्यै ॥ तुरीयः । यज्ञः । यत्र । हव्यम् । एति । ततः । पावकाः ।
आशिष इत्याशिषः । नः । जुषन्ताम् ॥ विमान इति वि-मानः । एषः । दिवः । मद्भ्यै ।
आस्ते । आपप्रिवानित्या - प्रिवान् । रोदसी इति । अन्तरिक्षम् ॥ सः । विश्वाचीः । अभीति ।

15 TS 4.6.3.4

TS 4.6.3.4

Samhita Paata

चष्टे घृताचीरन्तरा पूर्वमपरं च केतुं ॥ उक्षा समुद्रो अरुणः सुपर्णः पूर्वस्य योनिं पितुरा विवेश ।
मद्भ्यै दिवो निर्हितः पृश्निरश्मा वि चक्रमे रजसः पात्यन्तौ ॥ इन्द्रं विश्वा अवीवृधन्थ समुद्रव्यचसं

गिरं॑ । र॒थीत॑म॒ः र॒थीनां॑ वा॒जा॒ना॒ः स॒त्प॑तिं॒ पतिं॑ ॥ सु॒म॒हूर्य॑ज्ञो दे॒वाः आ च॑ वक्ष॒द्यक्ष॑दु॒ग्निदे॑वो
 दे॒वाः आ च॑ वक्षत् ॥ वा॒ज॑स्य () मा प्र॒स॒वेनो॑द्-ग्रा॒भेणो॑-द॒ग्रभी॑त् । अथा॑ स॒प॒त्नाः॒ इन्द्रो॑ मे
 नि॒ग्रा॒भेणा॑ध॒राः अ॒कः ॥ उ॒द्भा॒मं च॑ नि॒ग्रा॒मं च॒ ब्रह्म॑ दे॒वा अ॒वीवृ॑धन् । अथा॑ स॒प॒त्ना॒निन्द्रा॑ग्नी मे
 वि॒षूची॑ना॒न् व्य॑स्यतां ॥

Pada Paata

च॒ष्टे । घृ॒ताची॑ः । अ॒न्तरा॑ । पूर्॒वम् । अ॒प॑रम् । च॒ । के॒तुम् ॥ उ॒क्षा । स॒मु॒द्रः । अ॒रु॒णः
 । सु॒प॒र्ण इति॑ सु - प॒र्णः । पूर्॒वस्य॑ । यो॒निम् । पि॒तुः । ए॒ति । वि॒वेश॑ ॥ म॒द्ध्यै॑ । दि॒वः
 । नि॒हि॒त इति॑ नि - हि॒तः । पृ॒श्निः । अ॒श्मा॑ । वी॒ति । च॒क्रमे॑ । र॒ज॑सः । पा॒ति । अ॒न्तौ
 ॥ इन्द्र॑म् । वि॒श्वाः । अ॒वीवृ॑धन् । स॒मु॒द्रव्य॑च॒सुमि॑तिं स॒मु॒द्र-व्य॑च॒सुम् । गिरं॑ ॥ र॒थीत॑म॒मिति॑
 र॒थि - त॒मम् । र॒थी॒नाम् । वा॒जा॒ना॒म् । स॒त्प॑ति॒मिति॑ स॒त् - प॒तिम् । प॒तिम् ॥ सु॒म॒हूरि॑तिं सु॒म
 - हूः । य॒ज्ञः । दे॒वान् । ए॒ति । च॒ । व॒क्षत् । य॒क्षत् । अ॒ग्निः । दे॒वः । दे॒वान् । ए॒ति ।
 च॒ । व॒क्षत् ॥ वा॒ज॑स्य () । मा॒ । प्र॒स॒वेने॑तिं प्र - स॒वेन॑ । उ॒द्भा॒भेणे॑त्यु॒त् - ग्रा॒भेण॑ । उ॒दि॑तिं
 । अ॒ग्र॒भीत् ॥ अथ॑ । स॒प॒त्ना॒न् । इन्द्र॑ः । मे॒ । नि॒ग्रा॒भेणे॑तिं नि - ग्रा॒भेण॑ । अध॑रान् । अ॒कः
 ॥ उ॒द्भा॒भमि॑त्यु॒त् - ग्रा॒भम् । च॒ । नि॒ग्रा॒भमि॑तिं नि - ग्रा॒भम् । च॒ । ब्रह्म॑ । दे॒वाः । अ॒वीवृ॑धन्
 ॥ अथ॑ । स॒प॒त्ना॒न् । इन्द्रा॑ग्नी इतीन्द्र - अ॒ग्नी । मे॒ । वि॒षूची॑ना॒न् । वी॒ति । अ॒स्य॑ता॒म् ॥

16 TS 4.6.4.1

TS 4.6.4.1

Samhita Paata

आ॒शुः शि॒शानो॑ वृ॒षभो॑ न यु॒द्ध्मो घ॑नाघ॒नः क्षोभ॑ण-श्चर॒षणी॑नां । सं॒क्रन्द॑नोऽनि॒मिष॑ एक॒ वीरः॑
 श॒तः सेना॑ अज॒यत् सा॒कमिन्द्रः॑ ॥ सं॒क्रन्द॑नेना नि॒मिषेण॑ जि॒ष्णुना॑ यु॒त्कारेण॑ दु॒श्च्यव॑नेन॒ धृष्णु॑नां
 । तदि॒न्द्रेण॑ ज॒यत् तथ॑ स॒हृद्धं॑ यु॒धो नर॑ इ॒षुह॑स्तेन॒ वृष्णा॑ ॥ स इ॒षुह॑स्तैः स नि॒षङ्गिभिर्व॑शी स॒स्रष्टा॑
 स यु॒ध इन्द्रो॑ गु॒णेन॑ । स॒सृष्ट॑जि॒त् सोम॑पा बा॒हुश॑र्द्धीर्द्ध॒धन्वा॑ प्रति॑हिताभि॒रस्ता॑ ॥ बृह॑स्पते॒ परि॑
 दीया- []

Pada Paata

आ॒शुः । शि॒शानः॑ । वृ॒षभः॑ । न । यु॒द्ध्मः । घ॑नाघ॒नः । क्षोभ॑णः । च॒र॒षणी॑नाम् ॥
 सं॒क्रन्द॑न इति॑ सं - क्रन्द॑नः । अ॒नि॒मिष॑ इत्य॑नि - मि॒षः । ए॒क॒वीर॑ इत्ये॒क - वीरः॑ । श॒तम्
 । सेना॑ । अ॒ज॒यत् । सा॒कम् । इन्द्रः॑ ॥ सं॒क्रन्द॑नेनेति॑ सं - क्रन्द॑नेन । अ॒नि॒मिषे॑नेत्य॑नि -
 मि॒षेण॑ । जि॒ष्णुना॑ । यु॒त्कारे॑नेति॑ युत् - का॒रेण॑ । दु॒श्च्यव॑नेनेति॑ दुः-च्य॑वनेन॒ । धृष्णु॑नां ॥ तत्
 । इ॒न्द्रेण॑ । ज॒यत् । तत् । स॒हृद्धं॑ । यु॒धः । नरः॑ । इ॒षुह॑स्तेनेतीषु॑ - ह॒स्तेन॑ । वृष्णा॑ ॥ सः
 । इ॒षुह॑स्तैरितीषु॑ - ह॒स्तैः । सः । नि॒षङ्गिभि॑रिति॑ निष॒ङ्गि - भिः । व॒शी । स॒स्रष्टे॑ति॒ सं - स्रष्टा॑
 । सः । यु॒धः । इन्द्रः॑ । गु॒णेन॑ ॥ स॒सृष्ट॑जि॒दिति॑ स॒सृष्ट - जि॒त् । सोम॑पा इति॑ सोम - पाः
 । बा॒हुश॑र्द्धीति॑ बाहु - श॒र्द्धी । ऊ॒र्द्ध्व॒धन्वे॑त्यू॒र्द्ध्व - धन्वा॑ । प्रति॑हिताभि॒रिति॑ प्रति - हि॒ताभिः॑
 । अस्ता॑ ॥ बृह॑स्पते । प॒रीति॑ । दी॒य ।

17 TS 4.6.4.2

TS 4.6.4.2

Samhita Paata

रथेन रक्षोहा ऽमित्राः अप बाधमानः । प्रभञ्जन्थ सेनाः प्रमृणो युधा जयन्तस्माकं-मेद्व्यविता रथानां
 ॥ गोत्रभिदं गोविदं वज्रबाहुं जयन्तमज्मं प्रमृणन्त-मोजसा । इमं सजाता अनुवीर-यद्धुमिन्द्रः
 सखायोऽनु स रभद्धं ॥ बलविज्ञायः-स्थर्विरः प्रवीरः सहस्वान् वाजी सहमान उग्रः । अभिवीरो
 अभिसत्त्वा सहोजा जैत्रमिन्द्र रथमातिष्ठ गोवित् ॥ अभि गोत्राणि सहसा गाहमानोऽदायो- []

Pada Paata

रथेन । रक्षोहेति रक्षः - हा । अमित्रान् । अपबाधमान इत्यप - बाधमानः ॥ प्रभञ्जन्ति प्र
 - भञ्जन् । सेनाः । प्रमृण इति प्र - मृणः । युधा । जयन् । अस्माकम् । एधि । अविता
 । रथानाम् ॥ गोत्रभिदमिति गोत्र - भिदम् । गोविदमिति गो - विदम् । वज्रबाहुमिति वज्र -
 बाहुम् । जयन्तम् । अज्मं । प्रमृणन्तमिति प्र - मृणन्तम् । ओजसा ॥ इमम् । सजाता इति
 स - जाताः । अन्विति । वीरयद्धुम् । इन्द्रम् । सखायः । अनु । समिति । रभद्धम् ॥
 बलविज्ञाय इति बल - विज्ञायः । स्थर्विरः । प्रवीर इति प्र - वीरः । सहस्वान् । वाजी ।
 सहमानः । उग्रः ॥ अभिवीर इत्यभि - वीरः । अभिसत्त्वेत्यभि - सत्त्वा । सहोजा इति सहः
 - जाः । जैत्रम् । इन्द्र । रथम् । एति । तिष्ठ । गोविदिति गो - वित् ॥ अभीति । गोत्राणि
 । सहसा । गाहमानः । अदायः ।

18 TS 4.6.4.3

TS 4.6.4.3

Samhita Paata

वीरः शतम॑न्युरिन्द्रः । दु॒श्च्य॒वनः पृ॑तना॒षाड॑ यु॒द्ध्यो॑-स्माक॑ः सेना॑ अवतु प्र यु॒थ्सु ॥ इन्द्र॑ आसां-
नेता बृह॒स्पति॑ दक्षि॑णा य॒ज्ञः पुर॑ ए॒तु सोमः॑ । दे॒वसे॒नाना॑-मभिभ॒ञ्जती॑नां जय॑न्तीनां म॒रुतो॑ य॒न्त्वग्रै॑
॥ इन्द्र॑स्य वृ॒ष्णो वरु॑णस्य रा॒ज्ञ आ॒दित्या॑नां म॒रुता॑ः श॒र्द्ध उ॒ग्रम् । म॒हाम॑नसां भुव॒नच्य॑वानां घोषो॑
दे॒वानां जय॑ता मुद॑स्थात् ॥ अ॒स्माक॑-मिन्द्रः॑ समृ॑तेषु ध्व॒जेष्व॒स्माक॑ या इष॑वस्ता जय॑न्तु ।

Pada Paata

वीरः । शतम॑न्युरिति शत - मन्युः । इन्द्रः ॥ दु॒श्च्य॒वन इति॑ दुः - च्य॒वनः । पृ॑तना॒षाट् ।
अ॒युद्ध्यः । अ॒स्माक॑म् । सेनाः॑ । अ॒वतु॑ । प्रेति॑ । यु॒थ्स्वति॑ युत् - सु ॥ इन्द्रः॑ । आ॒साम् ।
नेता । बृह॒स्पतिः॑ । दक्षि॑णा । य॒ज्ञः । पुरः॑ । ए॒तु । सोमः॑ ॥ दे॒वसे॒नाना॑मिति॑ देव - से॒नाना॑म्
। अ॒भिभ॒ञ्जती॑नामित्य॑भि - भ॒ञ्जती॑नाम् । जय॑न्तीनाम् । म॒रुतः॑ । य॒न्तु । अ॒ग्रै ॥ इन्द्र॑स्य ।
वृ॒ष्णः । वरु॑णस्य । रा॒ज्ञः । आ॒दित्या॑नाम् । म॒रुता॑म् । श॒र्द्धः । उ॒ग्रम् ॥ म॒हाम॑नसा॒मिति॑
म॒हा - म॒नसा॑म् । भुव॒नच्य॑वाना॒मिति॑ भुवन - च्य॒वाना॑म् । घोषः॑ । दे॒वाना॑म् । जय॑ताम् ।
उ॒दिति॑ । अ॒स्थात् ॥ अ॒स्माक॑म् । इन्द्रः॑ । समृ॑तेष्विति॑ सं - ऋ॒तेषु॑ । ध्व॒जेषु॑ । अ॒स्माक॑म्
। याः । इष॑वः । ताः । ज॒यन्तु॑ ॥

19 TS 4.6.4.4

TS 4.6.4.4

Samhita Paata

अ॒स्माकं॑ वी॒रा उत्त॑रे भवन्त्वस्मानु॑ देवा अवता॑ हवेषु ॥ उद्ध॑र॒षय॑ मघव॑न्ना-यु॒धा-न्यु॑त्स॒त्वंनां॑
मा॒म॒का॒नां॑ महा॑सि । उद्धृ॑त्रहन् वा॒जिनां॑ वा॒जिना॑न्युद्-रथा॑नां जय॑तामेतु घोषः ॥ उप॑ प्रेत॒ जय॑ता
नरः॑स्थिरा वः सन्तु बा॒हवः॑ । इन्द्रो॑ वः शर्म॑ यच्छ॒ त्वना॑-धृ॒ष्या यथा॑संथ ॥ अव॑सृष्टा॒ परा॑ पत॒
शर॑व्ये ब्रह्म॑ स॒शिता॑ । गच्छ॑मित्रा॒न् प्र- []

Pada Paata

अ॒स्माक॑म् । वी॒राः । उत्त॑र इत्युत् - तरे । भ॒वन्तु॑ । अ॒स्मान् । उ॒ । दे॒वाः । अ॒व॒त॒ । हवेषु॑
॥ उ॒दि॒ति॑ । ह॒र॒ष॒य॒ । म॒घ॒व॒न्नि॒ति॑ मघ - व॒न् । आ॒यु॑धा॒नि॒ । उ॒दि॒ति॑ । स॒त्वंना॑म् । मा॒म॒का॒ना॑म्
। महा॑सि ॥ उ॒दि॒ति॑ । वृ॒त्र॒ह॒न्नि॒ति॑ वृ॒त्र॒ह॒न् । वा॒जिना॑म् । वा॒जिना॑नि । उ॒दि॒ति॑ । रथा॑नाम् ।
जय॑ताम् । ए॒तु॒ । घोषः॑ ॥ उप॑ । प्रे॒ति॑ । इ॒त् । जय॑त । न॒रः । स्थि॒राः । वः । स॒न्तु॒ । बा॒हवः॑
॥ इन्द्रः॑ । वः । शर्म॑ । य॒च्छ॒तु॒ । अ॒ना॒धृ॒ष्या इत्य॑ना - धृ॒ष्याः । यथा॑ । अ॒सं॒थ ॥ अव॑सृष्टेत्य॒व॑
- सृष्टा॑ । परे॒ति॑ । प॒त॒ । शर॑व्ये । ब्रह्म॑स॒शिते॑ति ब्रह्म॑-स॒शिता॑ ॥ गच्छ॑ । अ॒मित्रा॑न् । प्रे॒ति॑ ।

20 TS 4.6.4.5

TS 4.6.4.5

Samhita Paata

वि॒श॒ मैषां॑ कञ्च॒नोच्छि॑षः ॥ म॒र्मा॑णि ते॒ वर्म॑भिश्छादयामि॒ सोम॑स्त्वा॒ राजा॑ ऽमृ॒तेना॑भि-व॒स्तां ।
 उ॒रोर्वरी॑यो वरि॒वस्ते॑ अस्तु जय॑न्तं त्वामनु॑ मदन्तु दे॒वाः ॥ यत्र॑ बा॒णाः संप॑त॒न्ति कु॑मा॒रा वि॑शि॒खा
 इ॒व । इन्द्रो॑ न॒स्तत्र॑ वृ॒त्रहा॑ वि॒श्वाहा॑ शर्म॑ यच्छतु ॥

Pada Paata

वि॒श॒ । मा । ए॒षाम् । कम् । च॒न । उ॒दि॒तिं । शि॒षः ॥ म॒र्मा॑णि । ते । वर्म॑भि॒रिति॑ वर्म॑
 -भिः । छा॒द॒यामि॑ । सोम॑ः । त्वा॒ । राजा॑ । अ॒मृ॒तेन॑ । अ॒भी॒तिं । व॒स्ताम् ॥ उ॒रोः । वरी॑यः
 । वरि॑वः । ते । अ॒स्तु । जय॑न्तम् । त्वाम् । अ॒न्वि॒तिं । म॒दन्तु॑ । दे॒वाः ॥ यत्र॑ । बा॒णाः
 । संप॑त॒न्तीति॑ सं - प॒त॒न्ति । कु॑मा॒राः । वि॑शि॒खा इति॑ वि - शि॒खाः । इ॒व ॥ इन्द्रो॑ । नः
 । तत्र॑ । वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र - हा । वि॒श्वाहे॑ति वि॒श्वा - हा । शर्म॑ । य॒च्छतु॑ ॥

21 TS 4.6.5.1

TS 4.6.5.1

Samhita Paata

प्राची॑मनु॑ प्रदि॒शं प्रेहि॑ वि॒द्वान॒ग्नेर॑ग्ने॒ पुरो॑ अ॒ग्निर्भ॑वे॒ह । वि॒श्वा आ॑शा दी॒द्यानो॑ वि भा॒ह्यूर्जं॑ नो धेहि॑ द्वि॒पदे॑
 चतु॑ष्पदे ॥ क्रम॑द्धम॒ग्निना॑ नाक॒मुख्य॑ ह॒स्तेषु॑ बिभ्र॑तः । दि॒वः पृ॒ष्ठं सु॑वर्ग॒त्वा मि॒श्रा दे॒वेभि॑राद्धं
 ॥ पृ॒थि॒व्या अ॒हमु॑दु॒न्तरि॑क्ष-माऽरु॑ह-मु॒न्तरि॑क्षाद् दि॒वमाऽरु॑हं । दि॒वो नाक॑स्य पृ॒ष्ठाथ॑ सु॒व॒ज्योति॑रगा-
 []

Pada Paata

प्राची॑म् । अ॒न्वि॒ति॑ । प्र॒दि॒श॒मि॒ति॑ प्र॒दि॒श॑म् । प्रे॒ति॑ । इ॒हि॑ । वि॒द्वान् । अ॒ग्नेः॑ । अ॒ग्ने॑ । पु॒रो
 अ॒ग्नि॒रि॒ति॑ पु॒रः - अ॒ग्निः॑ । भ॒व॑ । इ॒ह॑ ॥ वि॒श्वाः॑ । आ॒शाः॑ । दी॒द्यानः॑ । वी॒ति॑ । भा॒हि॑ ।
 ऊ॒र्ज॑म् । नः॑ । धे॒हि॑ । द्वि॒पद॑ इति॑ द्वि - प॒दै॑ । चतु॑ष्पद॑ इति॑ चतुः - प॒दे॑ ॥ क्रम॑द्धम् ।
 अ॒ग्नि॒ना॑ । नाक॑म् । उ॒ख्य॑म् । ह॒स्तेषु॑ । बिभ्र॑तः ॥ दि॒वः॑ । पृ॒ष्ठम् । सु॒वः॑ । ग॒त्वा । मि॒श्राः॑
 । दे॒वेभिः॑ । आ॒द्धम् ॥ पृ॒थि॒व्याः॑ । अ॒हम् । उ॒दि॒ति॑ । अ॒न्तरि॑क्षम् । ए॒ति॑ । अ॒रु॒हम् ।
 अ॒न्तरि॑क्षात् । दि॒वम् । ए॒ति॑ । अ॒रु॒हम् ॥ दि॒वः॑ । नाक॑स्य । पृ॒ष्ठात् । सु॒वः॑ । ज्यो॒तिः॑ ।
 अ॒गाम् ।

22 TS 4.6.5.2**TS 4.6.5.2****Samhita Paata**

म॒हं ॥ सु॒व॒र्य॒न्तो॒ नापै॑क्षन्त॒ आ द्या॑ रो॒हन्ति॑ रो॒दसी॑ । यु॒ज्ञं॒ ये वि॒श्वतो॑धारः॒ सुवि॑द्वा॒सो वि॒तेनि॑रे
 ॥ अ॒ग्ने प्रे॒हि॑ प्रथ॒मो दे॒वय॑तां चक्षु॑र्दे॒वाना॑मु॒त म॒र्त्याना॑ । इ॒यक्ष॑माणा॒ भृगु॑भिः स॒जोषाः॑ सु॒व॒र्य॒न्तु
 यज॑मानाः स्व॒स्ति ॥ न॒क्तोषा॑सा॒ सम॑नसा॒ विरू॑पे धा॒पये॑ते शिशु॑मेकः॒ समी॑ची । द्यावा॒ क्षामा॑
 रु॒क्मो अ॒न्तर्वि॑ भा॒ति दे॒वा अ॒ग्निं धा॑रयन् द्रवि॑णो॒दाः ॥ अ॒ग्ने स॒हस्रा॑क्ष - []

Pada Paata

अ॒हम् ॥ सु॒वः । यन्तः॑ । न । अ॒पेति॑ । ई॒क्षन्ते॑ । एति॑ । द्याम् । रो॒हन्ति॑ । रोद॑सी इति॑
 ॥ य॒ज्ञम् । ये । वि॒श्वतो॑धारमिति॑ वि॒श्वतः॑ - धा॒रम् । सु॒वि॒द्वा॒स इति॑ सु - वि॒द्वा॒सः । वि॒ते॒निर॑
 इति॑ वि - ते॒निरे ॥ अ॒ग्रे । प्रेति॑ । इ॒हि । प्र॒थ॒मः । दे॒व॒य॒तामिति॑ दे॒व - य॒ताम् । चक्षुः॑ ।
 दे॒वाना॑म् । उ॒त । म॒र्त्या॑नाम् ॥ इ॒यक्ष॑माणाः । भृ॒गुं॒भिरिति॑ भृ॒गु - भिः । स॒जोषा॑ इति॑ स-जोषाः
 । सु॒वः । य॒न्तु । यज॑मानाः । स्व॒स्ति ॥ न॒क्तोषा॑सा । स॒म॒न॒सेति॑ स - म॒न॒सा । वि॒रू॒पे इति॑
 वि - रू॒पे । धा॒प॒येते॑ इति॑ । शि॒शु॑म् । ए॒कम् । स॒मी॒ची इति॑ ॥ द्यावा॑ । क्षा॒मम् । रु॒क्मः ।
 अ॒न्तः । वी॒ति॑ । भा॒ति । दे॒वाः । अ॒ग्निम् । धा॒र॒य॒न् । द्र॒वि॒णो॒दा इति॑ द्रवि॒णः - दाः ॥ अ॒ग्रे
 । स॒ह॒स्रा॒क्षेति॑ सह॒स्र - अ॒क्ष ।

23 TS 4.6.5.3

TS 4.6.5.3

Samhita Paata

श॒तमूर्द्ध॑ञ्छतं ते प्रा॒णाः स॒हस्र॑मपा॒नाः । त्व॑ सा॒हस्र॑स्य रा॒य ई॒शिषे॑ तस्मै॑ ते वि॒धेम॑ वाजा॑य स्वाहा॑
 ॥ सु॒पर्णो॑ऽसि ग॒रु॒त्मा॑न् पृ॒थि॒व्याः सी॑द पृ॒ष्ठे पृ॒थि॒व्याः सी॑द भा॒साऽ*न्तरि॑क्ष॒मा पृ॑ण॒ ज्योति॑षा
 दि॒वमु॑त्त॒भान् तेज॑सा दि॒श उ॒द् दृ॑ह ॥ आ॒जु॒ह्वानः॑ सु॒प्रती॑कः पु॒रस्ता॑दग्ने॒ स्वां यो॑नि॒मा सी॑द सा॒द्भ्या
 । अ॒स्मिन्ध॒-स॒धस्थे॑ अ॒द्भ्यु॒त्तर॑स्मिन् विश्वे॑ दे॒वा - []

Pada Paata

श॒त॒मू॒र्ध॒न्नि॒तिं श॒त - मू॒र्ध॒न् । श॒त॒म् । ते । प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । स॒हस्र॑म् । अ॒पा॒न इत्य॑प
 - अ॒नाः ॥ त्व॒म् । सा॒ह॒स्र॒स्य॑ । रा॒यः । ई॒शि॒षे । तस्मै॑ । ते । वि॒धे॒म् । वा॒जा॒य । स्वाहा॑
 ॥ सु॒प॒र्ण इति॑ सु-प॒र्णः । अ॒सि॒ । ग॒रु॒त्मा॒न् । पृ॒थि॒व्या॒म् । सी॒द॒ । पृ॒ष्ठे । पृ॒थि॒व्याः । सी॒द॒
 । भा॒सा । अ॒न्त॒रि॒क्ष॒म् । एति॑ । पृ॒ण॒ । ज्योति॑षा । दि॒व॒म् । उ॒दि॒ति॑ । स्त॒भा॒न् । तेज॑सा
 । दि॒शः । उ॒दि॒ति॑ । द॒ह॒ ॥ आ॒जु॒ह्वान॑ इत्य॑ - जु॒ह्वानः॑ । सु॒प्रती॑क॒ इति॑ सु - प्रती॑कः ।
 पु॒रस्ता॑त् । अ॒ग्ने॑ । स्वा॒म् । योनि॑म् । एति॑ । सी॒द॒ । सा॒द्ध्या ॥ अ॒स्मि॒न् । स॒ध॒स्थ॒ इति॑
 स॒ध - स्थे॑ । अधी॑ति । उ॒त्तर॑स्मि॒न्नित्यु॑त् - त॒र॒स्मि॒न् । वि॒श्वे॑ । दे॒वाः ।

24 TS 4.6.5.4

TS 4.6.5.4

Samhita Paata

यज॑मानश्च सीद॒त ॥ प्रे॒द्धो अ॒ग्ने दी॒दि॒हि पु॒रो नोऽज॑स्रया सू॒म्या॑ यवि॒ष्ठ । त्वा॑श् श॒श्वन्त॑ उप॑ यन्ति
 वा॒जाः ॥ वि॒धेम॑ ते प॒र॒मे जन्म॑न्त्र॒ग्ने वि॒धे॒म् स्तोमै॑रव॒रे स॒ध॒स्थे॑ । यस्मा॑द्-योने॑रु॒दारि॑था॒ यजे॑ तं
 प्र॒त्वे ह॒वी॒षि जु॒हुरे॑ समि॒द्धे ॥ ता॑श् स॒वितु॑र्वरे॒ण्यस्य॑ चि॒त्रामा॑ऽहं॒वृ॒णे सु॒म॒तिं वि॒श्वज॑न्यां । या॒म॑स्य
 क॒ण्वो अ॒दु॒ह॒त् प्रपी॑नाश् स॒हस्र॑धा॒रां - []

Pada Paata

यज॑मानः । च॒ । सी॒द॒त ॥ प्रे॒द्ध इति॑ प्र - इ॒द्धः । अ॒ग्ने॑ । दी॒दि॒हि॒ । पु॒रः । नः॑ । अज॑स्रया
 । सू॒म्या॑ । य॒वि॒ष्ठ ॥ त्वा॒म् । श॒श्वन्तः॑ । उ॒पेति॑ । य॒न्ति॒ । वा॒जाः ॥ वि॒धेम॑ । ते । प॒र॒मे ।

जन्मन् । अ॒ग्ने । वि॒धेम॑ । स्तोमैः॑ । अ॒वरे॑ । सु॒धस्थ॑ इति॑ सु॒ध - स्थे॑ ॥ यस्मा॑त् । योनेः॑ ।
 उ॒दारि॑थेत्यु॒त् - आरि॑थ । यजे॑ । तम् । प्रेति॑ । त्वे इति॑ । ह॒वीः॑षि॑ । जुहु॑रे । समि॑द्ध इति॑ सं
 - इ॒द्धे ॥ ताम् । सु॒वितुः॑ । वरे॑ण्यस्य । चि॒त्राम् । एति॑ । अ॒हम् । वृ॒णे । सु॒म॒तिमि॑ति॒ सु -
 म॒तिम् । वि॒श्वज॑न्यामि॒ति वि॒श्व - ज॑न्याम् ॥ याम् । अ॒स्य । क॒ण्वः॑ । अ॒दु॒हत् । प्र॒पी॒नामि॑ति॒
 प्र॒पी॒नाम् । स॒हस्र॑धा॒रामि॑ति॒ स॒हस्र॑ - धा॒राम् ।

25 TS 4.6.5.5

TS 4.6.5.5

Samhita Paata

पय॑सा म॒हीं गां॑ ॥ स॒प्त ते॑ अ॒ग्ने स॒मिधः॑ स॒प्त जि॒ह्वाः स॒प्तर॑षयः स॒प्त धाम॑ प्रि॒याणि॑ ।
 स॒प्त हो॒त्राः स॒प्तधा॑ त्वां यज॑न्ति स॒प्त योनी॑रा पृ॒णस्वा घृ॒तेन॑ ॥ ई॒दृङ् चा॑न्या॒दृङ् चै॒ता॒दृङ् च॑
 प्र॒ति॒दृङ् च॑ मि॒तश्च॑ संमि॑तश्च॒ सभ॑राः ॥ शु॒क्रज्यो॑तिश्च चि॒त्रज्यो॑तिश्च स॒त्यज्यो॑तिश्च ज्योति॑ष्माश्च
 स॒त्यश्च॑र्त॒पाश्चा॒त्यः॑हाः ॥

Pada Paata

पय॑सा । म॒हीम् । गा॒म् ॥ स॒प्त । ते॑ । अ॒ग्ने । स॒मिध॑ इति॑ सम् - इधः॑ । स॒प्त । जि॒ह्वाः
 । स॒प्त । ऋ॒षयः॑ । स॒प्त । धाम॑ । प्रि॒याणि॑ ॥ स॒प्त । हो॒त्राः॑ । स॒प्त॒धेति॑ सप्त - धा । त्वा
 । यज॑न्ति । स॒प्त । योनीः॑ । एति॑ । पृ॒णस्व॑ । घृ॒तेन॑ ॥ ई॒दृङ् । च॑ । अ॒न्या॒दृङ् । च॑ ।
 ए॒ता॒दृङ् । च॑ । प्र॒ति॒दृडि॑ति॒ प्रति॑ - दृङ् । च॑ । मि॒तः । च॑ । संमि॑त इति॑ सं - मि॒तः । च॑ ।

सभरा इति स - भराः ॥ शुक्रज्योतिरिति शुक्र-ज्योतिः । च । चित्रज्योतिरिति चित्र-ज्योतिः । च । सत्यज्योतिरिति सत्य - ज्योतिः । च । ज्योतिष्मान् । च । सत्यः । च । ऋतपा इत्यृत-पाः । च । अत्यश्हा इत्यति - अश्हाः ॥

26 TS 4.6.5.6

TS 4.6.5.6

Samhita Paata

ऋतजिच्च सत्यजिच्च सेनजिच्च सुषेणश्चान्त्यमित्रश्च दूरेअमित्रश्च गणः ॥ ऋतश्च सत्यश्च ध्रुवश्च ध्रुणश्च धर्ता च विधर्ता च विधारयः ॥ ईदक्षास एतादक्षास ऊ षुणः सदक्षासः प्रतिसदक्षास एतन । मितासश्च संमितासश्च न ऊतये सभरसो मरुतो यज्ञे अस्मिन्निन्द्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्तमानो () यथेन्द्रं दैवीर्विशो मरुतोऽनुवर्तमान एवमिमं यजमानं दैवीश्च विशो मानुषीश्चानुवर्तमानो भवन्तु ॥

Pada Paata

ऋतजिदित्यृत - जित् । च । सत्यजिदिति सत्य - जित् । च । सेनजिदिति सेन - जित् । च । सुषेण इति सु - सेनः । च । अन्त्यमित्र इत्यन्ति-अमित्रः । च । दूरे अमित्र इति दूरे - अमित्रः । च । गणः ॥ ऋतः । च । सत्यः । च । ध्रुवः । च । ध्रुणः । च । धर्ता । च । विधर्तेति वि - धर्ता । च । विधारय इति वि-धारयः ॥ ईदक्षासः । एतादक्षासः । उ । स्विति । नः । सदक्षासः । प्रतिसदक्षास इति प्रति - सदक्षासः । एति । इतन ॥ मितासः । च । संमितास इति सं - मितासः । च । नः । ऊतये । सभरस इति स - भरसः । मरुतः

। यु॒ज्ञे । अ॒स्मिन् । इन्द्र॑म् । दै॒वीः । वि॒शः । म॒रुतः॑ । अनु॑व॒र्त्मान् इत्यनु॑-व॒र्त्मानः॑ () ।
 यथा॑ । इन्द्र॑म् । दै॒वीः । वि॒शः । म॒रुतः॑ । अनु॑व॒र्त्मान् इत्यनु॑ - व॒र्त्मानः॑ । ए॒वम् । इ॒मम् ।
 यज॑मानम् । दै॒वीः । च॒ । वि॒शः । मानु॑षीः । च॒ । अनु॑व॒र्त्मान् इत्यनु॑ - व॒र्त्मानः॑ । भ॒वन्तु॑ ॥

27 TS 4.6.6.1

TS 4.6.6.1

Samhita Paata

जी॒मूत॑स्येव भवति॒ प्रती॑कं॒ यद्व॑र्मी॒ याति॑ स॒मदा॑मुप॒स्थे । अना॑वि॒द्धया॑ त॒नुवा॑ ज॒य त्व॑ स त्वा॒ वर्म॑णो
 म॒हिमा॑ पि॒प॒र्तु ॥ धन्व॑ना॒ गा धन्व॑नाऽऽजिं॑ ज॒येम॒ धन्व॑ना॒ ती॒व्राः स॒मदो॑ ज॒येम । धनुः॑ श॒त्रोर॑प॒कामं॑
 कृ॑णोति॒ धन्व॑ना॒ सर्वाः॑ प्र॒दिशो॑ ज॒येम ॥ व॒क्ष्यन्ती॑वे॒दा ग॑नी॒गन्ति॑ क॒र्णं प्रि॒यं स॒खायं॑ परि॒षस्व॑जा॒ना
 । योषे॑व शि॒ङ्गे वि॒त॒ताऽधि॑ धन्व॒न् - []

Pada Paata

जी॒मूत॑स्य । इ॒व । भ॒वति॑ । प्रती॑कम् । यत् । व॒र्मी । याति॑ । स॒मदा॑मि॒ति स - मदा॑म् ।
 उ॒प॒स्थ इत्यु॑प - स्थे ॥ अना॑वि॒द्धये॒त्यना॑ - वि॒द्धया॑ । त॒नुवा॑ । ज॒य । त्वम् । सः । त्वा॒ ।
 वर्म॑णः । म॒हिमा॑ । पि॒प॒र्तु ॥ धन्व॑ना । गाः । धन्व॑ना । आ॒जिम् । ज॒येम् । धन्व॑ना ।
 ती॒व्राः । स॒मदु॑ इति॑ स - म॒दः । ज॒येम् ॥ धनुः॑ । श॒त्रोः । अ॒प॒काम॑मित्य॒प - का॒मम् ।
 कृ॑णोति॒ । धन्व॑ना । सर्वाः॑ । प्र॒दिश॑ इति॑ प्र - दि॒शः । ज॒येम् ॥ व॒क्ष्यन्ती॑ । इ॒व । इत् ।
 एति॑ । ग॒नी॒गन्ति॑ । क॒र्णम् । प्रि॒यम् । स॒खायम् । परि॒षस्व॑जा॒नेति॑ परि - स॒स्वजा॒ना ॥ योषा॑

। इ॒व । शि॒ङ्गे । वि॒त्तेति॑ वि - त॒ता । अधी॑ति । धन्व॑न् ।

28 TS 4.6.6.2

TS 4.6.6.2

Samhita Paata

ज्या इ॒यꣳ स॒मने॑ पा॒रय॑न्ती ॥ ते आ॒चर॑न्ती स॒मने॑व॒ योषा॑ मा॒तेव॑ पु॒त्रं बि॑भृतामु॒पस्थे॑ । अप॒ शत्रू॑न्
वि॒द्वय॑ताꣳ सँवि॒दाने॑ आ॒र्त्नी इ॒मे वि॑ष्फुरन्ती अ॒मित्रा॑न् ॥ ब॒ह्नीनां॑ पि॒ता ब॒हुर॑स्य पु॒त्रश्चि॒श्वा कृ॑णोति
स॒मना॑ऽव॒गत्य॑ । इ॒षुधिः॑ स॒ङ्काः॑ पृ॒तना॑श्च॒ सर्वाः॑ पृ॒ष्ठे नि॑नद्धो जयति प्रसू॑तः ॥ रथे॑ तिष्ठन् नयति
वा॒जिनः॑ पु॒रो यत्र॑यत्र का॒मय॑ते सुषा॒रथिः॑ । अ॒भीशू॑नां म॒हिमा॑न् - []

Pada Paata

ज्या । इ॒यम् । स॒मने॑ । पा॒रय॑न्ती ॥ ते इति॑ । आ॒चर॑न्ती इ॒त्या - च॑रन्ती । स॒मना॑ । इ॒व
। योषा॑ । मा॒ता । इ॒व । पु॒त्रम् । बि॑भृताम् । उ॒पस्थ॑ इत्यु॒प - स्थे॑ ॥ अपेति॑ । शत्रू॑न् ।
वि॒द्वय॑ताम् । सँवि॒दान इति॑ सं - वि॒दाने॑ । आ॒र्त्नी इति॑ । इ॒मे इति॑ । वि॑ष्फुरन्ती इति॑ वि॒स्फुर॑न्ती
। अ॒मित्रा॑न् ॥ ब॒ह्नीना॑म् । पि॒ता । ब॒हुः । अ॒स्य । पु॒त्रः । चि॒श्वा । कृ॑णोति । स॒मना॑ ।
अ॒व॒ग॒त्येत्य॑व - ग॒त्य॑ ॥ इ॒षुधि॑रितीषु - धिः । स॒ङ्काः॑ । पृ॒तनाः॑ । च॒ । सर्वाः॑ । पृ॒ष्ठे । नि॑नद्ध
इति॑ नि - न॒द्धः । ज॒यति॑ । प्रसू॑त इति॑ प्र - सू॒तः ॥ रथे॑ । तिष्ठ॑न् । न॒यति॑ । वा॒जिनः॑ ।
पु॒रः । यत्र॑यत्रेति॑ यत्र॑-य॒त्र । का॒मय॑ते । सुषा॒रथि॑रिति॑ सु - सा॒रथिः॑ ॥ अ॒भीशू॑नाम् । म॒हिमा॑न्म् ।

29 TS 4.6.6.3

TS 4.6.6.3

Samhita Paata

पनायत् मनः पश्चादनु यच्छन्ति रश्मयः ॥ तीव्रान् घोषान् कृण्वते वृषपाणयोऽश्वा रथेभिः सह
वाजयन्तः । अवक्रामन्तः प्रपदैरमित्रान् क्षिणन्ति शत्रून् अनपव्ययन्तः ॥ रथवाहनं हविरस्य
नाम् यत्राऽऽयुधं निहितमस्य वर्म । तत्र रथमुप शग्मं सदेम विश्वाहा वयं सुमनस्यमानाः
॥ स्वादुषः सदः पितरो वयोधाः कृच्छेश्रितः शक्तीवन्तो गभीराः । चित्रसेना इषुबला अमृद्धाः
सुतोवीरा उरवो व्रातसाहाः ॥ ब्राह्मणासः - []

Pada Paata

पनायत् । मनः । पश्चात् । अन्विति । यच्छन्ति । रश्मयः ॥ तीव्रान् । घोषान् । कृण्वते
। वृषपाणय इति वृष-पाणयः । अश्वाः । रथेभिः । सह । वाजयन्तः ॥ अवक्रामन्त इत्येव
- क्रामन्तः । प्रपदैरिति प्र - पदैः । अमित्रान् । क्षिणन्ति । शत्रून् । अनपव्ययन्त इत्यनप
- व्ययन्तः ॥ रथवाहनमिति रथ-वाहनम् । हविः । अस्य । नाम् । यत्र । आयुधम् ।
निहितमिति नि - हितम् । अस्य । वर्म ॥ तत्र । रथम् । उपेति । शग्मम् । सदेम् । विश्वाहेति
विश्वा - अहा । वयम् । सुमनस्यमाना इति सु - मनस्यमानाः ॥ स्वादुषःसद इति स्वादु -
सःसदः । पितरः । वयोधा इति वयः - धाः । कृच्छेश्रित इति कृच्छे - श्रितः । शक्तीवन्त
इति शक्ति - वन्तः । गभीराः ॥ चित्रसेना इति चित्र - सेनाः । इषुबला इतीषु - बलाः ।
अमृद्धाः । सुतोवीरा इति सुतः - वीराः । उरवः । व्रातसाहा इति व्रात - साहाः ॥ ब्राह्मणासः ।

30 TS 4.6.6.4

TS 4.6.6.4

Samhita Paata

पितॄः सोम्यांसः शिवे नो द्यावापृथिवी अनेहसा । पूषा नः पातु दुरिताद्वैतावृधो रक्षा मार्किर्नो
अघशशंस ईशत ॥ सुपर्णवस्ते मृगो अस्या दन्तो गोभिः सन्नद्धा पतति प्रसूता । यत्रा नरः सं
च वि च द्रवन्ति तत्रास्मभ्यमिषवः शर्म यश्सन्न ॥ ऋजीते परि वृद्धिग्ध नोऽश्मा भवतु नस्तनूः
। सोमो अधि ब्रवीतु नोऽदितिः - []

Pada Paata

पितॄः । सोम्यांसः । शिवे इति । नः । द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । अनेहसा ॥ पूषा
। नः । पातु । दुरितादिति दुः - इतात् । ऋतावृध इत्यृत - वृधः । रक्षा । मार्किः । नः
। अघशशंस इत्यघ - शशंसः । ईशत ॥ सुपर्णमिति सु - पर्णम् । वस्ते । मृगः । अस्याः
। दन्तः । गोभिः । सन्नद्धेति सं - नद्धा । पतति । प्रसूतेति प्र - सूता ॥ यत्र । नरः ।
समिति । च । वीति । च । द्रवन्ति । तत्र । अस्मभ्यमित्यस्म - भ्यम् । इषवः । शर्म ।
यश्सन्न ॥ ऋजीते । परीति । वृद्धिग्ध । नः । अश्मा । भवतु । नः । तनूः ॥ सोमः ।
अधीति । ब्रवीतु । नः । अदितिः ।

31 TS 4.6.6.5

TS 4.6.6.5

Samhita Paata

शर्म यच्छतु ॥ आ जङ्घन्ति सान्वेषां जघनाः उप जिघ्रते । अश्वाजनि प्रचेतसोऽश्वान्थ समथ्सु
चोदय ॥ अहिरिव भोगैः पर्येति बाहुं ज्यायां हेति परिबाधमानः । हस्तघ्नो विश्वा वयुनानि
विद्वान् पुमान् पुमांसं परि पातु विश्वतः ॥ वनस्पते वीडङ्गो हि भूया अस्मथ् सखा प्रतरणः
सुवीरः । गोभिः सन्नद्धो असि वीडयस्वाऽऽस्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥ दिवः पृथिव्याः पर्यो- []

Pada Paata

शर्म । यच्छतु ॥ एति । जङ्घन्ति । सानु । एषाम् । जघनान् । उपेति । जिघ्रते ॥
अश्वाजनीत्यश्व - अजनि । प्रचेतस इति प्र - चेतसः । अश्वान् । समथ्सु इति समत् - सु ।
चोदय ॥ अहिः । इव । भोगैः । परीति । एति । बाहुम् । ज्यायाः । हेतिम् । परिबाधमान
इति परि - बाधमानः ॥ हस्तघ्न इति हस्त - घ्नः । विश्वा । वयुनानि । विद्वान् । पुमान् ।
पुमांसम् । परीति । पातु । विश्वतः ॥ वनस्पते । वीडङ्ग इति वीडु - अङ्गः । हि । भूयाः
। अस्मथ्सुखेत्यस्मत् - सखा । प्रतरण इति प्र - तरणः । सुवीर इति सु - वीरः ॥ गोभिः ।
सन्नद्ध इति सं - नद्धः । असि । वीडयस्व । आस्थातेत्या - स्थाता । ते । जयतु । जेत्वानि
॥ दिवः । पृथिव्याः । परीति ।

32 TS 4.6.6.6

TS 4.6.6.6

Samhita Paata

-ज उद्-भृतं वनस्पतिभ्यः पर्याभृतः सहः । अपामोज्मानं परि गोभिरावृतमिन्द्रस्य वज्रं हविषा
रथं यज ॥ इन्द्रस्य वज्रो मरुतामनीकं मित्रस्य गर्भो वरुणस्य नाभिः । सेमां नो हव्यदातिं
जुषाणो देवं रथं प्रति हव्या गृभाय ॥ उपे श्वासय पृथिवीमुत द्यां पुरुत्रा ते मनुतां विष्टितं जगत्
। स दुन्दुभे सजूरिन्द्रेण देवैर्दूरा- []

Pada Paata

ओजः । उद्भृतमित्युत् - भृतम् । वनस्पतिभ्य इति वनस्पतिभ्यः । परीति । आभृतमित्या -
भृतम् । सहः ॥ अपाम् । ओज्मानम् । परीति । गोभिः । आवृतमित्या-वृतम् । इन्द्रस्य
। वज्रम् । हविषा । रथम् । यज ॥ इन्द्रस्य । वज्रः । मरुताम् । अनीकम् । मित्रस्य ।
गर्भः । वरुणस्य । नाभिः ॥ सः । इमाम् । नः । हव्यदातिमिति हव्य - दातिम् । जुषाणः
। देवं । रथं । प्रतीति । हव्या । गृभाय ॥ उपेति । श्वासय । पृथिवीम् । उत । द्याम् ।
पुरुत्रेति पुरु - त्रा । ते । मनुताम् । विष्टितमिति वि - स्थितम् । जगत् ॥ सः । दुन्दुभे ।
सजूरिति स - जूः । इन्द्रेण । देवैः । दूरात् ।

33 TS 4.6.6.7

TS 4.6.6.7

Samhita Paata

द्वीयो अपसेध शत्रून् ॥ आ क्रन्दय बलमोजो न आ धा निष्टनिहि दुरिता बाधमानः । अप
प्रोथ दुन्दुभे दुच्छुनाः इत इन्द्रस्य मुष्टिरसि वीडयस्व ॥ आऽमूरंज प्रत्यावर्तयेमाः केतुमद् दुन्दुभि
वावदीति । समश्वपर्णाश्चरन्ति नो नरोऽस्माकमिन्द्र रथिनो जयन्तु ॥

Pada Paata

द्वीयः । अपेति । सेध । शत्रून् ॥ एति । क्रन्दय । बलम् । ओजः । नः । एति ।
धाः । निरिति । स्थनिहि । दुरितेति दुः - इता । बाधमानः ॥ अपेति । प्रोथ । दुन्दुभे
। दुच्छुनान् । इतः । इन्द्रस्य । मुष्टिः । असि । वीडयस्व ॥ एति । अमूः । अज ।
प्रत्यावर्तयेति प्रति - आवर्तय । इमाः । केतुमदिति केतु - मत् । दुन्दुभिः । वावदीति ॥
समिति । अश्वपर्णा इत्यश्वपर्णाः । चरन्ति । नः । नरः । अस्माकम् । इन्द्र । रथिनः ।
जयन्तु ॥

34 TS 4.6.7.1

TS 4.6.7.1

Samhita Paata

यदक्रन्दः प्रथमं जायमान उद्यन्थ समुद्रादुत वा पुरीषात् । श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यं
महिं जातं ते अर्वन् ॥ यमेन दत्तं त्रित एनमायुनगिन्द्र एणं प्रथमो अद्यतिष्ठत् । गन्धर्वो अस्य
रशनाम-गृभ्णात् सूरादश्वं वसवो निरतष्ट ॥ असिं यमो अस्यादित्यो अर्वन्सिं त्रितो गुह्येन व्रतेन
। असि सोमेन समया विपृक्त - []

Pada Paata

यत् । अक्रन्दः । प्रथमम् । जायमानः । उद्यन्तित्युत्-यन् । समुद्रात् । उत । वा । पुरीषात्
॥ श्येनस्य । पक्षा । हरिणस्य । बाहू इति । उपस्तुत्यमित्युप - स्तुत्यम् । महिं । जातम्
। ते । अर्वन् ॥ यमेन । दत्तम् । त्रितः । एनम् । आयुनक् । इन्द्रः । एनम् । प्रथमः ।
अधीति । अतिष्ठत् ॥ गन्धर्वः । अस्य । रशनाम् । अगृभ्णात् । सूरात् । अश्वम् । वसवः
। निरिति । अतष्ट ॥ असिं । यमः । असिं । आदित्यः । अर्वन् । असिं । त्रितः ।
गुह्येन । व्रतेन ॥ असिं । सोमेन । समया । विपृक्त इति वि - पृक्तः ।

35 TS 4.6.7.2

TS 4.6.7.2

Samhita Paata

आहुस्ते त्रीणि दिवि बन्धनानि ॥ त्रीणि त आहुर्दिवि बन्धनानि त्रीण्यप्सु त्रीण्यन्तः समुद्रे । उतेवं
मे वरुणश्छन्थ स्यर्वन् यत्रा त आहुः परमं जनित्रं ॥ इमा ते वाजिन्वमार्जनानीमा शफानां
सनिर्तुर्निधानां । अत्रा ते भद्रा रशना अपश्यमृतस्य या अभिरक्षन्ति गोपाः ॥ आत्मानं ते

मनसाऽऽरादजानामवो दिवा - []

Pada Paata

आहुः । ते । त्रीणि । दिवि । बन्धनानि ॥ त्रीणि । ते । आहुः । दिवि । बन्धनानि ।
 त्रीणि । अ॒प्स्वि॒त्यप् - सु । त्रीणि । अ॒न्तः । स॒मु॒द्रे ॥ उ॒त । इ॒व । मे । वरु॑णः ।
 छ॒न्त्सि । अ॒र्व॒च् । यत्र॑ । ते । आहुः । प॒र॒मम् । ज॒नि॒त्रम् ॥ इ॒मा । ते । वा॒जि॒न् ।
 अ॒व॒मा॒र्ज॒ना॒नी॒त्य॒व - मा॒र्ज॒ना॒नि । इ॒मा । श॒फा॒ना॒म् । स॒नि॒तुः । नि॒धा॒ने॒ति॒ नि - धा॒ना॒ ॥ अ॒त्र
 । ते । भ॒द्राः । र॒श॒नाः । अ॒प॒श्य॒म् । ऋ॒त॒स्य॑ । याः । अ॒भि॒र॒क्ष॒न्ती॒य॒भि - र॒क्ष॑न्ति । गो॒पा
 इति॑ गो - पाः ॥ आ॒त्मा॒न॒म् । ते । मन॑सा । आ॒रा॒त् । अ॒जा॒ना॒म् । अ॒वः । दि॒वा ।

36 TS 4.6.7.3

TS 4.6.7.3

Samhita Paata

प॒त॒य॑न्तं प॒त॒ङ्गं । शि॒रो॑ अ॒प॒श्यं॑ प॒थि॒भिः॑ सु॒गे॒भि॒र॒रे॒णु॒भि॒र्जे॒ह॒मा॒नं॑ प॒त॒त्रि ॥ अ॒त्रा॑ ते रू॒प॒मु॒त्त॒म॒म॒प॒श्यं॑
 जि॒गी॒ष॒मा॒ण॒मि॒ष आ॑ प॒दे॒ गोः॑ । य॒दा ते॒ म॒र्तो॑ अ॒नु भो॒ग॒मा॒न॒डा॒दि॒द् ग्र॒सि॑ष्ठ ओष॑धी॒र॒जी॒गः ॥ अ॒नु
 त्वा॒ रथो॑ अ॒नु म॒र्यो॑ अ॒र्व॒न्नु गा॒वोऽनु॑ भ॒गः॑ क॒नी॒नां॑ । अ॒नु ब्रा॒ता॑स॒स्त॒वं स॒ख्य॒मी॒यु॒रनु॑ दे॒वा म॑मि॒रे
 वी॒र्यं॑ - []

Pada Paata

पुतयन्तम् । पुतङ्गम् ॥ शिरः । अपश्यम् । पृथिभिरिति पृथि - भिः । सुगेभिरिति सु - गेभिः ।
 अरेणुभिरित्यरेणु - भिः । जेहमानम् । पुतत्रि ॥ अत्र । ते । रूपम् । उत्तममित्युत् -
 तुमम् । अपश्यम् । जिगीषमाणम् । इषः । एति । पुदे । गोः ॥ यदा । ते । मर्तः ।
 अन्विति । भोगम् । आनट् । आत् । इत् । ग्रसिष्ठः । ओषधीः । अजीगुः ॥ अन्विति ।
 त्वा । रथः । अन्विति । मर्यः । अर्वन् । अन्विति । गावः । अन्विति । भगः । कनीनाम्
 ॥ अन्विति । ब्रातांसः । तव । सुख्यम् । ईयुः । अन्विति । देवाः । ममिरे । वीर्यम् ।

37 TS 4.6.7.4

TS 4.6.7.4

Samhita Paata

ते ॥ हिरण्यशृङ्गोऽयो अस्य पादा मनोजवा अवर इन्द्र आसीत् । देवा इदस्य हविरद्यमायन् । यो
 अर्वन्तं प्रथमो अद्व्यतिष्ठत् ॥ ईर्मान्तांसुः सिलिकमद्व्यमासुः सः शूरणासो दिव्यासो अत्याः ।
 हसा इव श्रेणिशो यतन्ते यदाक्षिषुर्दिव्यमज्ममश्वाः ॥ तव शरीरं पतयिष्वर्वन् तव चित्तं वातं
 इव ध्रजीमान् । तव शृङ्गाणि विष्टिता पुरुत्राऽरण्येषु जर्भुराणा चरन्ति ॥ उप - []

Pada Paata

ते ॥ हिरण्यशृङ्ग इति हिरण्य - शृङ्गः । अयः । अस्य । पादाः । मनोजवा इति मनः - जवाः
 । अवरः । इन्द्रः । आसीत् ॥ देवाः । इत् । अस्य । हविरद्यमिति हविः - अद्यम् । आयन्
 । यः । अर्वन्तम् । प्रथमः । अद्व्यतिष्ठदित्यधि - अतिष्ठत् ॥ ईर्मान्तांसु इतीर्म-अन्तांसुः ।

सिलिं॑कम॒द्वय॑मासु॒ इति॑ सिलिं॑क-म॒द्वय॑मा॒सुः । समि॑ति । शूर॑णासः । दि॒व्यासः॑ । अ॒त्याः॑ ॥
 ह॒साः । इ॒व । श्रेणि॑श इति॑ श्रेणि - शः । य॒तन्ते॑ । यत् । आ॒क्षि॑षुः । दि॒व्यम् । अ॒ज्म॑म्
 । अ॒श्वाः॑ ॥ त॒व । शरी॑रम् । प॒तयि॑ष्णु । अ॒र्व॒न् । त॒व । चि॒त्तम् । वा॒तः । इ॒व । ध॒र्जी॑मान्
 ॥ त॒व । शृ॒ङ्गाणि॑ । वि॒ष्टि॑तेति॒ वि - स्थि॑ता । पु॒रु॒त्रेति॑ पु॒रु - त्रा । अ॒र॒ण्येषु॑ । ज॒र्भुरा॑णा ।
 च॒र॒न्ति ॥ उ॒प॑ ।

38 TS 4.6.7.5

TS 4.6.7.5

Samhita Paata

प्रागा॒च्छस॑नं वा॒ज्यर्वा॑ दे॒व॒द्री॑चा॒ मन॑सा दी॒द्व्या॑नः । अ॒जः पु॒रो नी॑यते॒ नाभि॑र॒स्यानु॑ प॒श्चात् क॒वयो॑
 यन्ति॑ रे॒भाः ॥ उ॒प प्रागा॑त् प॒र॒मं य॒ध॒ सु॒ध॒स्थ॒मर्वा॑ अ॒च्छा॑ पि॒तरं॑ मा॒तरं॑ च । अ॒द्या दे॒वान् जु॑ष्ट॒तमो॑
 हि ग॒म्या अ॒थाऽऽशा॑स्ते द॒शुषे॑ वा॒र्या॑णि ॥

Pada Paata

प्रेति॑ । अ॒गात् । श॒सन॑म् । वा॒जी । अ॒र्वा । दे॒व॒द्री॑चेति॑ दे॒व॒द्री॑चा॑ । मन॑सा । दी॒द्व्या॑नः ॥
 अ॒जः । पु॒रः । नी॒यते॑ । नाभिः॑ । अ॒स्य । अ॒न्वि॑ति । प॒श्चात् । क॒वयः॑ । य॒न्ति । रे॒भाः
 ॥ उ॒प॑ । प्रेति॑ । अ॒गात् । प॒र॒मम् । यत् । स॒ध॒स्थ॒मिति॑ स॒ध - स्थ॑म् । अ॒र्वान् । अ॒च्छ॑ ।
 पि॒तर॑म् । मा॒तर॑म् । च ॥ अ॒द्या । दे॒वान् । जु॑ष्ट॒तम् इति॑ जु॑ष्ट - त॒मः । हि । ग॒म्याः । अ॒थ
 । एति॑ । शा॒स्ते । द॒शुषे॑ । वा॒र्या॑णि ॥

39 TS 4.6.8.1

TS 4.6.8.1

Samhita Paata

मा नो मि॒त्रो वरु॑णो अ॒र्य॒माऽऽयु॑रिन्द्रं ऋ॒भुक्षा म॒रुतः॑ परि॑ ख्यन् । यद्वा॒जिनो॑ दे॒वजा॑तस्य स॒प्तेः॑
प्रव॑क्ष्यामो वि॒दथे॑ वी॒र्या॑णि ॥ यन्नि॒र्णिजा॑ रे॒क्णासा॑ प्रावृ॑तस्य रा॒तिं गृ॑भी॒तां मु॑ख॒तो न॑यन्ति । सु॒प्राड्जो॑
मे॒म्यद् वि॒श्वरू॑प इन्द्रा॒पूष्णोः॑ प्रि॒यम॑प्येति पा॒थः ॥ ए॒ष च्छा॑गः पु॒रो अ॒श्वेन॑ वा॒जिना॑ पू॒ष्णो भा॒गो
नी॑यते वि॒श्वदे॒व्यः । अ॒भिप्रि॑यं यत् पु॒रोडा॑शम॒र्वता॑ त्वष्टे - []

Pada Paata

मा । नः । मि॒त्रः । वरु॑णः । अ॒र्य॒मा । आ॒युः । इन्द्रः॑ । ऋ॒भुक्षा इत्य॑भु - क्षाः । म॒रुतः॑
। परी॑ति । ख्यन् ॥ यत् । वा॒जिनः॑ । दे॒वजा॑तस्येति दे॒व - जा॑तस्य । स॒प्तेः॑ । प्रव॑क्ष्याम॒ इति॑
प्र - व॑क्ष्यामः । वि॒दथे॑ । वी॒र्या॑णि ॥ यत् । नि॒र्णिजे॑ति निः - निजा॑ । रे॒क्णासा॑ । प्रावृ॑तस्य ।
रा॒तिम् । गृ॑भी॒ताम् । मु॑ख॒तः । न॑यन्ति ॥ सु॒प्राडि॑ति सु - प्राड् । अ॒जः । मे॒म्यत् । वि॒श्वरू॑प
इति॑ वि॒श्व - रू॒पः । इन्द्रा॒पूष्णो॑रितीन्द्रा॒पूष्णोः॑ । प्रि॒यम् । अपी॑ति । ए॒ति । पा॒थः ॥ ए॒षः ।
छा॑गः । पु॒रः । अ॒श्वेन॑ । वा॒जिना॑ । पू॒ष्णः । भा॒गः । नी॑यते । वि॒श्वदे॒व्य इति॑ वि॒श्व - दे॒व्यः
॥ अ॒भिप्रि॑यमित्य॑भि- प्रि॒यम् । यत् । पु॒रोडा॑शम् । अ॒र्वता॑ । त्वष्टा॑ । इत् ।

40 TS 4.6.8.2

TS 4.6.8.2

Samhita Paata

-देनः सौश्रवसाय जिन्वति ॥ यद्धविष्यमृतुशो देवयानं त्रिमानुषाः पर्यश्वं नयन्ति । अत्रा पूष्णः प्रथमो भाग एति यज्ञं देवेभ्यः प्रतिवेदयन्नजः ॥ होताऽद्धर्युरावया अग्निमिन्धो ग्रावग्राभ उत शःस्ता सुविप्रः । तेन यज्ञेन स्वरंकृतेन स्विष्टेन वक्षणा आ पृणद्धं ॥ यूपव्रस्का उत ये यूपवाहाश्चषालं ये अश्वयूपाय तक्षति । ये चार्वते पचनः सभरन्त्युतो - []

Pada Paata

एनम् । सौश्रवसाय । जिन्वति ॥ यत् । हविष्यम् । ऋतुश इत्यृतु - शः । देवयानमिति देव - यानम् । त्रिः । मानुषाः । परीति । अश्वम् । नयन्ति ॥ अत्र । पूष्णः । प्रथमः । भागः । एति । यज्ञम् । देवेभ्यः । प्रतिवेदयन्निति प्रति - वेदयन्नम् । अजः ॥ होता । अद्धर्युः । आवया इत्या - वयाः । अग्निमिन्ध इत्यग्नि - इन्धः । ग्रावग्राभ इति ग्राव - ग्राभः । उत । शःस्ता । सुविप्र इति सु - विप्रः ॥ तेन । यज्ञेन । स्वरंकृतेनेति सु - अरंकृतेन । स्विष्टेनेति सु - इष्टेन । वक्षणाः । एति । पृणद्धम् ॥ यूपव्रस्का इति यूप - व्रस्काः । उत । ये । यूपवाहा इति यूप - वाहाः । चषालम् । ये । अश्वयूपायेत्यश्व-यूपाय । तक्षति ॥ ये । च । अर्वते । पचनम् । सभरन्तीति सं - भरन्ति । उतो इति ।

41 TS 4.6.8.3

TS 4.6.8.3

Samhita Paata

तेषां-म॒भिगू॑र्तिर्न इ॒न्वतु ॥ उप॒ प्रागा॑थ॒ सु॒मन्मे॑ऽधा॒यि मन्म॑ दे॒वाना॑मा॒शा उप॑ वी॒तपृ॑ष्ठः । अ॒न्वे॒नं
वि॒प्रा ऋ॑ष॒यो म॑दन्ति दे॒वानां॑ पु॒ष्टे च॑कृ॒मा सु॒बन्धुं॑ ॥ यद्-वा॒जिनो॑ दा॒मं स॒दांन॑मर्व॒तो या शी॑र॒ष॒ण्या
र॒शना॑ रज्जु॒रस्य॑ । यद्वा॑ घा॒स्य प्र॑भृ॒तमा॒स्ये तृ॒णः सर्वा॑ ता ते अ॒पि दे॒वेष्व॑स्तु ॥ यद॑श्व॒स्य ऋ॒विषो॑
- []

Pada Paata

तेषा॑म् । अ॒भिगू॑र्तिरि॒त्यभि॑ - गू॒र्तिः । नः॑ । इ॒न्वतु ॥ उप॑ । प्रेति॑ । अ॒गात् । सु॒मदि॑तिं
सु - मत् । मे॑ । अ॒धा॒यि । मन्म॑ । दे॒वाना॑म् । आ॒शाः । उपे॑ति । वी॒तपृ॑ष्ठ इति॑ वी॒त -
पृ॑ष्ठः ॥ अ॒न्वि॒ति । ए॒न॒म् । वि॒प्राः । ऋ॑ष॒यः । म॒द॒न्ति । दे॒वाना॑म् । पु॒ष्टे । च॑कृ॒म् ।
सु॒बन्धु॑मि॒ति सु॒ - बन्धु॑म् ॥ यत् । वा॒जिनः॑ । दा॒मं । स॒दांन॑मि॒ति सं - दा॑नम् । अ॒र्व॒तः । या ।
शी॑र॒ष॒ण्या । र॒शना॑ । रज्जुः॑ । अ॒स्य ॥ यत् । वा॒ । घ॒ । अ॒स्य । प्र॑भृ॒तमि॒ति प्र - भृ॑तम् ।
आ॒स्ये॑ । तृ॒णांम् । सर्वा॑ । ता । ते । अ॒पी॒ति । दे॒वेषु॑ । अ॒स्तु ॥ यत् । अ॒श्व॒स्य । ऋ॒विषः॑ ।

42 TS 4.6.8.4

TS 4.6.8.4

Samhita Paata

मक्षिकाऽऽश॒ यद्वा॒ स्वरौ॑ स्व॒धितौ॑ रि॒प्तमस्ति॑ । यद्द्व॒स्तयोः॑ श॒मितु॒र्यन्त्र॑खेषु॒ सर्वा॑ ता ते॒ अपि॑ दे॒वेष्व॑स्तु
॥ यदू॒वंद्व्यमु॒दर॑स्याप॒वाति॑ य आ॒मस्य॑ ऋ॒विषो॑ गु॒न्धो अस्ति॑ । सु॒कृता॑ तच्छ॑मि॒तारः॑ कृ॒ण्वन्तु॑
मेध॑श् शृ॒तपा॑कं प॒चन्तु ॥ यत् ते॒ गात्रा॑द॒ग्निना॑ प॒च्यमा॑नाद॒भि शूलं॑ नि॒हत॑स्याव॒धाव॑ति । मा तद्-
भूम्या॒मा श्रि॑ष ()-न्मा तृ॒णेषु॑ दे॒वेभ्य॑स्तदु॒शद्भ्यो॑ रा॒तम॑स्तु ॥

Pada Paata

मक्षिका । आशं । यत् । वा । स्वरौ । स्वधिताविति स्व - धितौ । रिप्तम् । अस्ति ॥ यत्
। हस्तयोः । शमितुः । यत् । न्रखेषु । सर्वा । ता । ते । अपीति । देवेषु । अस्तु ॥
यत् । ऊवंद्व्यम् । उदरस्य । अपवातीत्यप - वाति । यः । आमस्य । ऋविषः । गुन्धः ।
अस्ति ॥ सुकृतेति सु - कृता । तत् । शमितारः । कृण्वन्तु । उत । मेधम् । शृतपाकमिति
शृत - पाकम् । पचन्तु ॥ यत् । ते । गात्रात् । अग्निना । पच्यमानात् । अभीति । शूलम्
। निहतस्येति नि - हतस्य । अवधावतीत्यव - धावति ॥ मा । तत् । भूम्याम् । एति ।
श्रिषत् () । मा । तृणेषु । देवेभ्यः । तत् । उशद्भ्य इत्युशत् - भ्यः । रातम् । अस्तु ॥

43 TS 4.6.9.1

TS 4.6.9.1

Samhita Paata

ये वा॒जिनं॑ परि॒पश्य॑न्ति प॒क्वं य ई॑मा॒हुः सु॑र॒भिर्नि॒र॒ह॒रेति॑ । ये चा॒र्वतो॑ मा॒ऽस॒भि॒क्षामु॑पास॑त उ॒तो
तेषा॑म॒भि॒गूर्ति॑र्न इ॒न्वतु ॥ यन्नी॑क्ष॒णं मा॒ऽस्प॒च॒न्या उ॒खाया॑ या पात्रा॑णि यू॒ष्ण आ॒सेच॑नानि ।
ऊ॒ष्म॒ण्याऽपि॑धाना॑ च॒रू॒णाम॒ङ्गाः सू॒नाः परि॑ भू॒षन्त्य॑श्वं ॥ नि॒क्रम॑णं नि॒षद॑नं वि॒वर्त॑नं यच्च प॒ङ्की॑शम॒र्वतः॑
। यच्च॑ प॒पौ यच्च॑ घा॒सिं -[]

Pada Paata

ये । वा॒जिन॑म् । परि॒पश्य॑न्तीति॑ परि॒पश्य॑न्ति । प॒क्वम् । ये । ई॑म् । आ॒हुः । सु॑र॒भिः ।
नि॒रिति॑ । ह॒रु । इति॑ ॥ ये । च॒ । अ॒र्वतः॑ । मा॒ऽस॒भि॒क्षामि॑ति॑ मा॒ऽस - भि॒क्षाम् । उ॒पास॑तु
इत्यु॑प - आस॑ते । उ॒तो इति॑ । तेषा॑म् । अ॒भि॒गूर्ति॑रित्य॒भि - गूर्तिः॑ । नः॑ । इ॒न्वतु ॥ यत् ।
नी॒क्ष॒णम् । मा॒ऽस्प॒च॒न्याः । उ॒खायाः॑ । या । पात्रा॑णि । यू॒ष्णः । आ॒सेच॑नानीत्या॑ - सेच॑नानि
॥ ऊ॒ष्म॒ण्या । अपि॑धानेत्य॑पि - धाना॑ । च॒रू॒णाम् । अ॒ङ्गाः । सू॒नाः । परि॑ति । भू॒षन्ति
। अ॒श्वम् ॥ नि॒क्रम॑णमिति॑ नि - क्रम॑णम् । नि॒षद॑नमिति॑ नि - स॒द॒नम् । वि॒वर्त॑नमिति॑ वि -
वर्त॑नम् । यत् । च॒ । प॒ङ्की॑शम् । अ॒र्वतः॑ ॥ यत् । च॒ । प॒पौ । यत् । च॒ । घा॒सिम् ।

44 TS 4.6.9.2

TS 4.6.9.2

Samhita Paata

ज॒घास॑ सर्वा॑ ता ते॒ अपि॑ दे॒वेष्व॑स्तु ॥ मा त्वा॒ऽग्नि॒-र्द्ध॑नयिद्-धू॒मग॑न्धि॒र्मो॒खा भ्राज॑न्त्य॒भि वि॑क्तु॒ जघ्निः॑
 । इ॒ष्टं वी॑तम॒भिगूर्त॑ व॒षट्कृतं॑ तं दे॒वासः॑ प्र॒ति गृ॑भ्णन्त्य॒श्वं ॥ यद॑श्वा॒य वास॑ उप॒स्तृण॑न्त्य॒धीवा॑सं॒ या
 हि॒र॑ण्यान्य॒स्मै । स॒न्दान॑म॒र्वन्तं॑ प॒ङ्की॑शं प्रि॒या दे॒वेष्व॑ या॒मय॑न्ति ॥ यत् ते॒ सा॒दे म॑हंसा॒ शू॒कृत॑स्य
 पा॒र्ष्णि॒या वा॒ कश॑या - []

Pada Paata

ज॒घास॑ । सर्वा॑ । ता । ते । अपी॑ति । दे॒वेषु॑ । अ॒स्तु ॥ मा । त्वा । अ॒ग्निः । ध्व॒नयि॑त्
 । धू॒मग॑न्धि॒रिति॑ धूम - ग॒न्धिः । मा । उ॒खा । भ्राज॑न्ति । अ॒भीति॑ । वि॑क्तु । जघ्निः॑ ॥
 इ॒ष्टम् । वी॑तम् । अ॒भिगूर्त॑मित्य॒भि - गूर्त॑म् । व॒षट्कृत॑मिति॒ वषट् - कृत॑म् । तम् । दे॒वासः॑ ।
 प्र॒तीति॑ । गृ॑भ्णन्ति । अ॒श्वम् ॥ यत् । अ॒श्वाय॑ । वासः॑ । उ॒प॒स्तृण॑न्तीत्यु॒प - स्तृण॑न्ति ।
 अ॒धीवा॑समित्य॒धि - वा॒सम् । या । हि॒र॑ण्यानि । अ॒स्मै ॥ स॒न्दान॑मि॒ति सं - दान॑म् । अ॒र्वन्तम्
 । प॒ङ्की॑शम् । प्रि॒या । दे॒वेषु॑ । ए॒ति । या॒मय॑न्ति ॥ यत् । ते । सा॒दे । म॑हंसा । शू॒कृत॑स्येति
 शू - कृत॑स्य । पा॒र्ष्णि॒या । वा । कश॑या ।

45 TS 4.6.9.3

TS 4.6.9.3

Samhita Paata

वा तुतोद॑ । सुचेव॑ ता ह॒विषो॑ अ॒द्धरेषु॑ सर्वा॑ ता ते ब्रह्म॑णा सूदयामि ॥ चतु॑स्त्रि॒शद्वा॒जिनो॑
देवब॑न्धो-र्वङ्गी-रश्व॑स्य स्वधितिः॑ समेति॑ । अच्छि॑द्रा गात्रा॑ व॒युना॑ कृणोत॑ परु॑ष्परु॒रनु॑घुष्या॒ वि श॑स्त
॥ एक॑स्त्वष्टु॒रश्व॑स्या विश॑स्ता द्वा य॒न्तारा॑ भवत॑स्तथ॒र्तुः । या ते॑ गात्रा॑णामृ॒तुथा॑ कृ॒णोमि॑ ताता॒
पिण्डा॑नां प्र जु॒होम्य॒ग्नौ ॥ मा त्वा॑ तपत् - []

Pada Paata

वा । तुतोद॑ ॥ सु॒चा । इ॒व । ता । ह॒विषः॑ । अ॒द्धरेषु॑ । सर्वा॑ । ता । ते । ब्रह्म॑णा ।
सू॒दया॑मि ॥ चतु॑स्त्रि॒शदि॑ति चतुः - त्रि॒शत् । वा॒जिनः॑ । दे॒वब॑न्धो॒रिति॑ दे॒व - ब॒न्धोः॑ । वङ्गीः॑
। अश्व॑स्य । स्वधिति॑रिति स्व - धि॒तिः । समि॑ति । ए॒ति ॥ अ॒च्छि॑द्रा । गात्रा॑ । व॒युना॑ ।
कृ॒णोत॑ । परु॑ष्परु॒रिति॑ परुः - प॒रुः । अ॒नुघु॑ष्येत्य॒नु-घु॑ष्य । वी॒ति । श॑स्त ॥ एकः॑ । त्वष्टुः॑
। अश्व॑स्य । विश॑स्तेति॑ वि - श॒स्ता । द्वा । य॒न्तारा॑ । भ॒वतः॑ । तथी॑ । ऋ॒तुः ॥ या । ते॑
। गात्रा॑णाम् । ऋ॒तुथे॑त्य॒तु - था । कृ॒णोमि॑ । ताते॑ति ता - ता । पिण्डा॑नाम् । प्रेति॑ । जु॒होमि॑
। अ॒ग्नौ ॥ मा । त्वा॑ । तप॑त् ।

46 TS 4.6.9.4

TS 4.6.9.4

Samhita Paata

प्रिय आत्माऽपियन्तं मा स्वधितिस्तनुव आ तिष्ठिपत् ते । मा ते गृद्ध-रविशस्ताऽतिहाय छिद्रा
गात्राण्यसिना मिथू कः ॥ न वा उवेतन्म्रियसे न रिष्यसि देवाः इदेषि पृथिभिः सुगेभिः । हरी
ते युञ्जा पृषती अभूतामुपास्थाद्वाजी धुरि रासंभस्य ॥ सुगव्यं नो वाजी स्वश्वियं पुंसः पुत्राः
उत विश्वापुषः रयिं () । अनागास्त्वं नो अदितिः कृणोतु क्षत्रं नो अश्वो वनताः हविष्मान् ॥

Pada Paata

प्रियः । आत्मा । अपियन्तमित्यपि - यन्तम् । मा । स्वधितिरिति स्व - धितिः । तनुवः ।
एति । तिष्ठिपत् । ते ॥ मा । ते । गृद्धः । अविशस्तेत्यवि - शस्ता । अतिहायेत्यति-हायं
। छिद्रा । गात्राणि । असिना । मिथु । कः ॥ न । वै । उ । एतत् । म्रियसे । न ।
रिष्यसि । देवान् । इत् । एषि । पृथिभिरिति पृथि - भिः । सुगेभिरिति सु - गेभिः ॥ हरी
इति । ते । युञ्जा । पृषती इति । अभूताम् । उपेति । अस्थात् । वाजी । धुरि । रासंभस्य
॥ सुगव्यमिति सु - गव्यम् । नः । वाजी । स्वश्वियमिति सु - अश्वियम् । पुंसः । पुत्रान्
। उत । विश्वापुषमिति विश्व - पुषम् । रयिम् () ॥ अनागास्त्वमित्यनागाः - त्वम् । नः ।
अदितिः । कृणोतु । क्षत्रम् । नः । अश्वः । वनताम् । हविष्मान् ॥